

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 melléklíomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 92. 1944. április 25 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér

Rendelet a zsidó alkalmazottak elbocsátásáról, zsidó nem lehet semmiféle értelmiségi alkalmazott

Jelentések honvédeink nagyszerű haditeljesítményeiről

A magyar csapatok elfoglalták Csernovitztól nyugatra Kuty városát és Kolomea térségében továbbra is előnyomulnak -- A Pruth és a Dnyeszter között az ellenség makacs ellenállását megtörték és több községet elfoglaltak

Vasárnap délben többszáz ellenséges repülőgép repült be a magyar légitérbe, légvédelmünk szétszórta az ellenséges légikötelvékeket, 21 gépet lelőtt

Finnország elutasította a szovjet fegyverszüneti feltételeit -- Svédország visszautasította az angolszászok követeléseit -- Török álláspont a chróm-szállítások ügyében

Illetékes katonai helyről közlik: A honvédsapatoknak a Kárpátok vonaláról történt gyors előnyomulásával a támadás lendületes végrehajtásával kapcsolatosan elért igen komoly sikerei az egész világ sajtójában elismerő visszhangra találtak.

A magyar csapatok eddig felmutatott teljesítményei ezt az elismerést valóban meg is érdemlik, mert ezek minden esetben méltóak a hagyományos és eddig is közsímerített magyar támadó szellemhez, amelyben a magyar katona mindig kimagasló volt.

Még nagyobb mértékben kell értékelnünk az eddig elért eredményeket, ha figyelembe vesszük, hogy a magyar csapatok zömének kibontakozása a Kárpátokból rendkívül zord időjárás és erős hóviharak közepette történt. A Kárpátok hágói ebben az időben több mint egy méter magas hó borította. A folytonosan, szinte megszakítás nélkül tartó hóviharak az utak szabaddá tételét rendkívül nehezítették. Egyes egységeknek sok esetben kézi erővel kellett a hótorlaszokban utat vágni, még a kevésbé megterhelt járműveket is és nehéz fegyvereket fogatolás segítségével és kézi erővel kellett vontatni.

A magyar csapatoknak a Kárpátokon való áthatolása már önmagában véve is hatalmas katonai teljesítmény. A zömnek ezt a kibontakozását a Kárpátok előterében az erős fegyverzetű s túlerejű ellenséggel szemben az eddig csak megszállt feladatokat ellátó csapataink önfeláldozó harcainak árán biztosították.

A szorosokból való kibontakozás után azonban nagykiterjedésű aknamezőkön küzdötték át magukat csapataink és emellett még a védelemben közismerien szívósan és makacsul harcoló szovjet csapatok ellenállását is meg kellett törniük.

A hadijelentésben említett folyó hó 23-i berepülés alkalmával német és magyar vadászok azonnali gyors beavatkozása megakadályozta azt, hogy igen erős repülőerők Magyarország területén zárt

kötélékben dobhassák le bombáikat. A magyar vadászrepülők német bajtársaikkal együtt sikeres légi harcokban számos ellenséges gépet lőttek le anélkül, hogy maguk a legkisebb veszteséget szenvedtek volna.

A lelőtt ellenséges gépek száma

5. számú magyar hadijelentés

A honvédezerkar főnöke közli: A Pruth felső folyásától délre csapataink térnyerése folyamatosan halad.

Kolomea előtt súlyos harcok folynak az egyre erősbödő és szívósan védekező ellenséggel.

A Pruth és a Dnyeszter felső folyása közötti területen az ellenség makacs ellenállását megtörtük és több községet elfoglaltunk.

Vasárnap a déli órákban több száz ellenséges repülőgép repült keresztül Magyarországi légitérben.

Német és magyar vadászgépek az eddigi jelentés szerint 12 ellen-

még nem állapítható meg teljes biztonsággal, mivel ezek a hatalmas gépek jórészt még telitalálat esetén sem zuhannak le minden esetben azonnal. Az ellenség összeszervezte mindazonáltal több mint húsz gépre tehető.

A magyar vadászgépek mind sörtetlenül tértek vissza támaszpontjukra. Ily módon Magyarország területén zártkötélvékek bombázására nem került sor, csak a szétszórta kötélek egyes gépei dobták le bombahatárukat. Számottevő károk, vagy emberéletben veszteségek nem keletkeztek.

A magyar csapatok elfoglalták Kuty városát és Kolomea térségében előnyomultak

A Német T. közlése szerint a magyar csapatok április 23-án Csernovitztól nyugatra fekvő Kuty városát és Kolomea térségében továbbra is előnyomultak.

Első jelentés a vasárnapi ellenséges berepülésről

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Folyó hó 23-án a déli órákban erős ellenséges repülőkötelék állt fel a széles kiterjedésben az ország délnyugati határát. A Dunántúlon gyülekezve zömmele északnyugat felé, részekkel észak, illetve északkelet felé repültek. A visszarepülés részint a Dunántúli nyugati részén, részint Budapes-

A Dnyeszterrel délre a német csapatok a szivós szovjet ellenállással szemben teret nyertek, és visszaverték a pancélosoktól támogatott ellentámadásokat.

ten át, délnyugat felé történt. Magyar és német vadászok több helyen légiharccra kényszerítették és szétszórta az ellenséges hullámokat. A légvédelmi tűzértség is erőlyesen lépett működésbe. Eddig beérkezett jelentések szerint a Dunántúli egyes helyein bombázások voltak. Kárjelentés eddig nem érkezett be.

Nagy légi csata a Balaton felett

Berlin, április 24. Az Interinf. északamerikai bombázóköteléknek Dél-Olaszországból indított vasárnapi vállalkozásával kapcsolatban arról értesül, hogy az első nagy légi csata a Balaton északi része felett alakult ki, ahol német és magyar vadászrepülők érintkez-

temmel repülő északamerikai bombázó alakulatokkal. Az északamerikai bombázók egy része a német és magyar vadászok tömegtámadásai következtében kényszerűségből dobták le bombáit és ezek a bombák csaknem kivétel nélkül a Balatonba hullottak. Az északamerikai kötelékek további útján folytatód-

tak a légi harcok.

Jóllehet az északamerikai bombázókötelékeket csaknem egész útközlön nagy vadászerek kísérték, a német és magyar vadászok újabb és újabb heves támadása érte őket.

Különösen veszélyessé váltak számukra a be- és visszarepülés alkalmával zárt kötelékben repülő német vadászok eredményes oldaltámadásai. Az eddig beérkezett jelentések szerint az amerikai repülőalakulatok jelentékeny veszteséget szenvedtek négy motoros bombázókban. Nyugat-Magyaror-

szágról máris érkeztek jelentések arról, hogy sok amerikai repülő ejtőernyővel igyekezett menekülni és négy motoros bombázók zuhantak le lángolva.

Berlin, április 24. Az Interinf. értesülése szerint a Dél-Olaszországból vasárnap támadásra indult amerikai bombázókötelékek — mint az eddig beérkezett jelentésekből kitűnik — több mint 30 repülőgépet vesztek, mégpedig legnagyobb részét négy motoros bombázókat.

Vasárnap délután berepült ellenséges gépek csak jelentéktelen károkat okoztak

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Folyó hó 23-án délután az ország egész légi terében észleltek ellenséges gépeket. Bombák azonban csak a Dunántúli egyes részein estek.

A bombák számottevő károkat nem okoztak. Egy vasútvonal

megsérült, egy gazdasági épület kigyulladt, egy lakóházat ki kellett üríteni, több kisebb épület jelentéktelenül megrongálódott. Egy ipartelepre esett bomba teljesen hatástalan volt, halálosról és sebesülésről nem érkezett jelentés.

Vasárnap éjszaka zavaró berepülés volt

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Folyó hó 23-án az esti órákban ellenséges repülőgépek több útvonalon részint északi irányból délnyugati irányban, részint déli és délnyugati irányban, részint északkeleti irányban repültek át az ország légi terét. Saját vadászgépeink az ellenséggel az érintke-

zést felvették és a légvédelmi tűzértség is működésbe lépett. A visszarepülés általában a berepülésnél azonos útvonalon történt. A repülés zavarójellegű volt, bombázásról eddig jelentés nem érkezett.

Német hadijelentés

A Führet fohadiszállásáról jelentik a Német T. nek, a véderő főparancsnoksága közli: Szobasztopolj térségében a szovjet vasárnap nagy erővel, sok pancélos és csatarepülőgép harcbevetésével támadott. Vitéz csapataink kemény harcok után teljes elhárító sikert értek el és megsemmisítettek 57 pancélost. Német vadász és csatarepülőgépek lelőttek 27 szovjet gépet. Egy német hajókaraván biztosító járművei Szobasztopoljtól nyugatra lévő tengerrészen 6 szovjet bombázót lőttek le. A legutóbbi napok súlyos harcaiban különösen kitűntette magát a Pickert altábornagy parancsnoksága alatt álló légharító hadosztály. A hadosztály április 23-ika és 24-ika között 105 el-

lenséges gépet és 82 pancélost megsemmisített meg.

A Kárpátok és Dnyeszter felső folyása között a német és magyar csapatok támadása a szivós ellenséges ellenállással szemben továbbra is tért nyert. A bolsevisták ellentámadásait visszavertük.

Nyugat felé délnyugatra több el-

Fontos tudnivalók!

Az elsötétítés április 30-ig 21 óra 30 percig kezdődik és hajnali öt óráig tart.

TOKES FOTO
FOTOKOPIÁT KÉSZIT

lenséges támadás sikertelen maradt. A szovjet bombázók észak-norvégiai partok előtt egy német hajókaraván ellen intézték támadásukat...

A nettanói hídfőnél Ápriliától délre az ellenségnek páncélosoktól támogatott előretörését összpontosított tüzérősszel szelvértük. A német haditengerészeti egységei meglepésszerű támadást intéztek Anzio kikötője ellen...

Német gyorsaságúak hétfőre virradó éjszakán Anglia déli partjai előtt elsüllyesztették egy közepes nagyságú gőzöst és az angol rombolókkal és gyorsaságúakkal vívott kemény harcokban megrognáltak egy ellenséges naszdórt...

Berlin a magyar csapatok előretöréséről

Berlin (MTI): Német katonai körökben a mai hadijelentéshez nem fűztek különösebb megjegyzéseket, csupán a magyar és német csapatok közös támadásának állandó előrehaladását emelték ki.

Az Interinf jelenti: A Kárpátok előterében egy magyar támadó kotelek eredetileg Zabie térségéből kiindulva, támadó műveletek kiterjesztésével tekintélyes nagyságú területet szerzett...

Moszkva hivatalosan közölte a finn visszautasítást

Moszkva április 23. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Visinszki helyettes külügyi népbiztos a vasárnapra virradó éjszaka a szovjet kormány nevében hivatalosan közölte, hogy Finnország a fegyverszüneti feltételek visszautasította...

Ezerint a szovjet kormány továbbra is ragaszkodott ahhoz a követeléshez, hogy a német csapatokat Finnországban internálják, vagy sűzék ki április végéig. A szovjet ezenkívül iránny tartott Petsamo vidékére az ottani fontos finn kikötővel együtt, viszont hajlandó lett volna Hangó felszigetere támasztott igényéről lemondani...

A fin kormány válaszában — Visinszki nyilatkozata szerint — rámutatott arra, hogy a szovjet

Német körök felfogása

Berlin, április 23. (Interinf.) Hivatalos német körökben nem óhajtának Visinszki a szovjet finn kapcsolatokról tett nyilatkozatával kapcsolatban nyilatkozni, no-hogy előbevigyanak a finn állásfoglalásnak a berlini politikai körök is tartozkodók a helyzet megértésében és csak annak megállapítására szorítkoznak, hogy a szovjet nyilatkozatot teljesen ellentétben áll a történelmi igazsággal...

Berlin Finnország magatartásáról

Berlin Horn a Német TI diplomáciai munkatársa írja: Finnország állásfoglalását a szovjet fegyverszüneti feltételei kérdésében úgy kell tekinteni, mint elutasítást Moszkva és cinkosai ama kísérletének, hogy Finnországot kiszakítsák az európai arcvonalból...

lényegesen több angol gyorsaságú repülőgépet. Két ellenséges naszdórt tüzérőssé találtak ért. Az egyikről megfigyelték, hogy süllyedőben van.

Északamerikai bombázók április 23-án támadást intéztek Bécs térségében több helyiség ellen, különösen Bécsújhelyen hárok és emberéletben veszteségek keletkeztek. Német és magyar vadászok, valamint a légelhárító tüzérség megsemmisített 31 ellenséges gépet, nagyobb részt négymotoros bombázókat.

A hétfőre virradó éjszakán angol bombázók támadást intéztek a Keleti tenger és Mannerheim térsége ellen. 6 ellenséges gépet lelőttek, Baer őrnagy, az egyik vadászgépvezető csoportparancsnoka angol-északamerikai repülőgéppel vívott harcban 200. légi győzelmet aratta.

Nehez német harci repülőgépek erős kotelékei a hétfőre virradó éjszakán összpontosított támadást intéztek Brisztól ellen. Itt kiterjedt tüzek és nagy rombolások keletkeztek. (MTI)

teljes nagyságú területet szerzett délkelet és kelet északra fele és közben Kutj városka elfoglalása után gyors előretöréseivel meghíusította a bolsevizák több ellentámadását. Ettől északra mas magyar erők tovább folytatták mozdulataikat a Pruth felsőfolyása vidékén...

javaslatok elfogadása részben már technikai okokból is lehetetlen és Finnország a feltételek elfogadása esetén nem élhetne többé független államként. A pénzügyi terhek is messze felülmúlják a finn nép teljesítő képességét.

A szovjet kormány ezt tudomásul vette — mondotta Visinszki —, hogy a finn kormány a szovjet fegyverszüneti feltételeket elutasította. A továbbiakban Visinszki hosszasan vitába szállt a finn állásfoglalással és kijelentette, hogy a finn kívánások nem helytállóak.

Rádióbeszède után Visinszki sajtóértekezletet tartott, amelyen közölte, hogy a brit kormányt értesítették a szovjetválaszról, amelyben a fegyverszüneti tárgyalások abba-hagyását ajánlották meg. A brit kormánnyal való tanácskozás a brit-szovjet szerződés alapján történt. Visinszki hozzáfűzte, hogy Anglia jóváhagyta a Szovjet állásfoglalását.

Visinszki nyilatkozatáról

szágnak csak mert a német katonák bajtársaként vallottak harcban védelmezik a szovjet finn kapcsolatokról tett nyilatkozatával együtt a finn földet, önállóságát elvesztette volna. A szovjet nyilatkozat hangja és tartalma egyaránt arra az óhejra enged következtetni, hogy Finnország megtámadására és a finn földre való benyomulásra vonatkozó bármikori lehetőséget és ezzel ennek a szabadságszerető népek a gazdasági és politikai rabszolgasorsba való taszítására irányuló igyekezetet megteremték. (MTI)

lelőrt megállapították, hogy mind politikailag, mind gazdaságilag elviselhetetlenek és egyáltalán nem néznek az ügyvilágszággal. Németországban éberren, de legcélszerűbb idégesség nélkül figyelemmel kísérték az ellenséges oldal igyekezeit, hogy Finnországot kivonja a háborúból. Itteni politikai köröknek a dolg megemlékezésében tanúsított tartózkodása abban a meggyőződésben, amelyekből azt, hogy

Finnország a helyzeti lekiúsmerelés megfigyelése után nem juthat semmilyen más döntésre, mint amit most hozott. (MTI)

Mannerheim felhívása

Helsinki, április 23. (Német TI jelenti) Mannerheim tábornagy a finn bajtársi egyesület gyűlése alkalmával felhívást intézett a bajtársi egyesület tagjaihoz. — Felhívásában rámutatott arra, hogy a már három éve tartó háború egyre nagyobb követelményeket támaszt az egész finn nép kitartásával szemben. A hosszú háború terhein kívül az ellenség egyre fokozottabb erővel igyekszik céltudatos propagandájával megbénítani a finn nép ellenálló erejét...

Papen Menemendzsoglunál

Isztambul, április 23. (NTS) Menemendzsoglu török külügyminiszter szombat reggel Ankarából rövid üdülésre Isztambulba érkezett. Elutazása előtt Ankarában megbeszélte, folytatott Papen német nagykövettel.

Az isztambuli Aksam tudósítójának adott nyilatkozatában a török külügyminiszter kijelentette, hogy a krómérc Németországba való kivitelének megtiltása az általános német-török gazdasági egyezményt nem érinti.

Menemendzsoglu a chrómszállítások betiltásáról

Isztambul, április 23. (NST) Az ankarai rádió jelentése szerint Menemendzsoglu külügyminiszter pénteken a török nemzetgyűlés előtt újból megvitatotta a tengelyhatárnak részre történő chrómszállítások betiltásának közelebbi okait. A többi között a következőket mondotta:

A chrómszállítások ügyét akkor vetették fel először, amikor a török diplomaták küldöttsége az Anglia és Törökország közötti szövetségi szerződés megkötése céljából Londonban tartózkodott. Anglia akkoriban az ország egész króm-kivitelének kizárólag az angol-szász hatalmak részére történő leszállítását követelte.

Ezt a szállítási szerződést két évre kötötték, e határidő után a szerződés mindkét szerződő fél hozzájárulásával egy további évre meghosszabbítható volt.

A szerződés többek között azt a záradékot tartalmazta, hogy a szállításokat Angliának Amerika címére továbbra kell irányítani.

Ankarai tudósítás a chrómszállítások leállításáról és Törökország magatartásáról

Ankara, április 24. (MTI) Menemendzsoglu török külügyminiszternek a nemzetgyűlés előtt tett kijelentései és a Németországba irányuló chrómszállítások leállítása rendkívül nagyjelentőségű események, amelyek teljesen új helyzetet nyitnak a török külpolitikában. Az új helyzet török-angolszász és Németország szempontjából vizsgálva, különböző megfontolásokat lehet felsorolni és különböző következtetéseket lehet vonni.

Angolszászok további gazdasági lépéseket terveznek s az elkövetkező tárgyalásokon ezeket a kérdéseket akarják megvitatni. Németországnak valószínűleg lesz majd hozzá-fűznivalója Menemendzsoglu külügyminiszternek a chrómszállítások ügyéről nyújtott tájékoztatásához.

és áldozatkészséget, mindenkitől pedig egyenlő kelet. A finn népek ma is legértékesebb ereje az egység, amely a féli háború komor napjaiban a finn népet eloltotta.

A tábornagy rámutatott azonban arra, hogy ennek az egységnek fontos hordozója a bajtársi szövetség.

A háború — folytatta azután a tábornagy — nemcsak a front-harcosoktól, hanem az egész néptől fejelemet és szilárdságot követelt. Csak vasakarat, józan számítás és szellemi szilárdság tudja biztosítani a fegyverek erejével együtt a népek az ellenálló erőt, az államnak pedig jövőjét a mostani vihar után.

lása az általános német-török gazdasági egyezményt nem érinti. Hozzáfűzte, hogy az angol jelentések, amelyek más áruk kivitelének megtiltásáról szólnak, nem felelnek meg a valóságnak. Menemendzsoglu azt is megcáfolta, hogy politikai megbeszéléseket folytatna az Isztambulban tartózkodó Knechtbull angol és Steinhardt amerikai nagykövettel.

Egy más országgal való kereskedelmi szerződés megkötése

előtt Angliát értesíteni kell. Ez a szerződés 1941. év végével lejárt.

1941. év végén a német kormányhoz fordult és meg akarta magának szervezni a következő évre is a chrómszállításokat. Mi ennek ellenére Anglia javára hosszabbítottuk meg egy évvel a chrómmonopóliumot Anglia tudtával azonban már Németországgal is szerződésre léptünk. Mindenesetre bizonyos hogy 1943 elején chrómszállításainkat kizárólag Anglia és az Egyesült Államok részére kötöttük le.

Törökország kezdettől fogva azt a gazdasági politikát folytatta, hogy áruát csak más szállítókkal adja cserébe, olyan árukért, amelyek már tényleg leszállítottak, határainkat már áthaladtak és így már a fogyasztóhoz kerülnek.

Angolszászok további gazdasági lépéseket terveznek

Angolszászok további gazdasági lépéseket terveznek s az elkövetkező tárgyalásokon ezeket a kérdéseket akarják megvitatni. Németországnak valószínűleg lesz majd hozzá-fűznivalója Menemendzsoglu külügyminiszternek a chrómszállítások ügyéről nyújtott tájékoztatásához. Annnyival is inkább, mert ez a tájékoztatás főleg az angol-török viszony szemszögéből tettett képi mutat. A török nem semleges voltának ilyen erős hangsúlyozása nem maradhat visszahatás nélkül a németek oldaláról, akik a szemlegéseknek kijáró módon kezelték Törökországot.

Bern, április 24. (Német TI.) Hivatalosan közlik: Több amerikai bombázó repülőgép nyomult be hétfőn a déli órákban Svájc légi terébe. Egyelőre csak annyit lehet mondani, hogy Svájcban különféle repülőgépek szállítak le. Jelentések vannak repülőgépek lezuhánásáról svájci terület felett. A személyzetnek a repülőgépből ejtett anyóval való legrészt figyelték meg. (MTI)

Interinf jelentése a keleti arcvonalról

Berlin. Interinf jelenti a keleti arcvonalról: A Krim térségében a bolsevisták vasárnap a szabasztopoli harcitérség északi részén a reggeli óráktól kezdve erős páncélos egységeket, gyors tüzelő útegeket és csatárepülő kotelékeket vetettek harcba, hogy más lovászokölékeik számára rést vágnak a német előtér állásokban.

A keleti arcvonal déli szakaszáról jelenti, hogy a Dnyeszter alsófolyása vidékén az alsó Pruth térségében továbbra is csak jelentéktelen helyi harcok tevékenység folyt. Bár a német és magyar hadiműveletek a sztaniszlavi nagytérség előterében további előhaladást értek el. A Zabiebol kelet felé előretörő magyar csapatok letörve a szovjet-csapatok makacs ellenállását, elfoglallák Kutj városát, mielőtt a német kotelékek a felső Dnyeszter felé északra Bortnik városát rohamozták és annak helyőrségét nagyrésztben elfogták. (MTI)

A svéd kormány válasza az angolszász követelésekre

Amsterdam, április 24. (Német Távirati Iroda.) Stockholmi jelentés szerint — mint a brit hírszolgálati iroda közli — a svéd kormány válasza a szövetségesek jegyzékére, hogy színtessék be a golyóscsapatok kivételét Németországba, udvarias volt ugyan, de negatív.

Svédország a következő szempontokat hozta fel: 1. A szövetségesek kívánásának elfogadása egyoldalú megszegését jelentené a nemrégiben kötött svéd kereskedelmi szerződésnek, amelyben angol-amerikai hatalmak lúdtával állapították meg azoknak a golyóscsapatoknak mennyiségét, amelyeket az 1944. évben Németországba szállítanak.

2. Svédország teljes mértékben Németországtól függ életbevágó fontosságú szén, koks, műtrágya és ipara számára szükséges vegyszerek dolgában, nemkülönbön a vas tekintetében. A szövetségesek ugyanis most nincsenek abban a helyzetben, hogy ezeket az áruszállításokat ellássák. (MTI)

„Légi invázió”

Berlin, április 24. A légi háború Hellensleben Márton, a Német T. katonai tudósítója ezeket írja: Az angol-amerikai légierők fokozott tevékenységének nyugati, déli és közép-Európa felett, amelyet az angolok légi invázióknak mondanak, kétségkívül az a célja, hogy megingassa a német részről kifejtendő ellenőrt és akadályozza a véderők hadvezetési és harci cászati mozgékonyágát, hogy ez az úgynevezett légi invázió milyen mértékben előfutára a tulajdonképpeni invázióknak, nem érdekes, tekintettel arra, hogy az angolok és amerikaiak az általuk eddig felhasznált eszközökkel sem az egyiket, sem a másikat nem érték el a a dolgok állása szerint nem is fogják elérni. (MTI)

Berlin, április 24. Stockholmból jelenti: Mint az Aftonbladet londoni jelentése alapján, angol légügyi körök kijelentése nyomán közlik a szövetségesek Balkán elleni légitámadásai olyan erősek lesznek, hogy az egész Balkánt lángba borítják. (MTI)

Berlin, április 24. (Német TI.) Hétfőn délelőtt német és román légvédelmi erők szembeszálltak a dél felől Romániába előretörő északamerikai bombázókölékekkel. Szerb és román terület felett heves légi harcok fejlődtek ki. (MTI)

Vitéz Bessenyei Lajos a korfordulóról, a magyar nemzet élet-halál harcáról, és a tűzharcosok kötelességeiről beszélt a tűzharcosok vasárnapi közgyűlésén

A debreceni főcsoport kéri az országos küldött közgyűlés összehívását a szövetség összes országos tisztségére választás megejtésére. — Székházat és otthont kérnek a debreceni tűzharcosok.

A Magyar Tűzharcos Szövetség debreceni főcsoportja vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését a Vitézi Székházban. A természet zsúfolásig megtöltött tűzharcosok között láttuk **vitéz Berényi István** vitézi székkapitányt és **vitéz Tamásy Lajos** nyugállományú vezérernagyokat.

Elnöki megnyitóbeszéd

A Nemzeti Hírszkegy elmondása után **Dr. Vitéz Bessenyei Lajos** ny. tankerületi kir. főigazgató, a főcsoport elnöke mondott megnyitó beszédet.

— Olyan súlyos idöket élünk — mondotta bevezetőben —, hogy kellő megjelölésükre már nem megfelelő a „sorsdöntő” jelző sem. Inkább azt mondhatjuk, hogy „korforduló”-ban vagyunk. Idéig a világtörténelmet ókorra, középkorra és újkorra osztották fel, most azonban nyilván egy egészen új korszak küszöbére érkezünk el, aminek a nevét még ezután adja meg a történettudomány.

— Óriási világháború vértengeréből készül megszületni ez az új korszak. Ha minden élet keletkezéséhez vér kell, akkor most ez a tömörkedő kiomló vér, amely a földkerekség legkülönbözőbb helyein patakzik szakadatlanul a halál kaszájának félelmetes sühintésai nyomában, sok-sok életet a tenyészetnek megszámlálhatatlan tömegét fogja létrehozni. A magyar nemzet vére is ott piroslék az orosz harcétér sok pontján, mert küzdünk, életre-halálra vereksztünk a jövőnkért, azért, hogy egyáltalán megmaradhassunk az ezeréves haza területén. Ellenségeink szerteszét akarnak bennünket darabolni s aztán részenként elpusztítani, kiirtani! Vajjon felfogja-e teljes nagyságában a fenyegető veszélyt, e sántán tervet minden magyar ember és ha igen: akkor belátja-e, hogy nekünk is harcolnunk kell minden erőnk megfeszítésével vagy a teljes győzelemig, vagy a sírig, amelybe nemzetünk a feltámadás minden reménye nélkül beletemetkezik? Ha idéig olykor csekély, olykor semmi részben hordoztuk a háború terhét, most már elérkezett a fizenkették óra legeslegutolsó percére, amikor a legnagyobb mértékben részt kell vennünk a küzdelemben kinn a fronton is, — s itthon az országban is.

— Beállt nálunk is a totális háború ténye. — Ne feledjük egy pillanatra sem az április 15-én kiadott legfőbb hadúri hadparancs bevezető sorait: „A háború végső kifejtéséhez közeledik és döntő szakaszához jutott, elsősorban a magyar sors szempontjából, mert az ellenség itt áll egészen a határaink közelében. Most tehát ismét hazánk közvetlen megvédéséről van szó, erre gondoljon mindenki.

— Igen, mindég és mindenütt csak az járjon az eszünkben és ehhez mérten éljünk, dolgozzunk és küzdjünk. Tudom, hogy ezek laktára és elgondolásokról megpezdül a tűzharcos testetek minden eszpe vére és felszakad lelketek mélyéből a sóhajlás: „Héj, ha én is, én is köztetek lehetnék, szép magyar vitézek, aranyos leventék!”

— De az idö, a daltás idö — sajnos — eljárt felettünk, mi már csak a képzelet szárnyain vehetünk részt a front tusáiban. De itthon annál nagyobb, fontosabb feladat várakozik közlünk minden egyes bajtársra. Vigyáznunk kell arra, hogy rend legyen, a termelő munka minden téren fokozott erővel folyék, a csüggedés és letörtség be ne álljon, a titkos bujtogatás, a bomlasztás és züllesztés el ne uralkodjék. Mert bizony, ha öt héttel ezelött, március 19-én be nem következett volna a Kállay-kormány eszofos bukása és nem jön helyébe a mai rendszer a maga újjáratemű intézkedéseivel, akkor ma már Magyarország is olyan rettenetes állapotban kintlödnek, mint amelyben szenved Délolaszország az úgynevezett „felszabadító” angolok által gyalázatos vandálizmusa folytán. Valóságos hazaárulás kezdett elhatalmasodni nálunk utolsó hónapok folyamán a 900.000 fonyi zsidóság és besztelen cinkostársaik, sok-sok jellemetlen magyar közreműködésével. Titkos egyezkedések folytak részint az oroszokkal, részint az angolokkal olyanok részéről, akikre nagyon nagy kár, hogy még mindig söt a napsugár és tüdejükbe egy köbmilliméter oxigén is bejuthat. Ezek a „magyarok” (?) még itt lapulnak aljas szellemiségükkel bántatlanul köztünk barátainkkal, a zsidókkal együtt — „madarat tolláról, embert barátjáról” — mondja igen találóan a magyar közmondás!

— ezek még mindég lesben állnak készen újabb árulásra és bítangásra.

— Tűzharcos bajtársaim, mar gyar testvéreim, nem szorul-e ököbe a kezetek, ekkora aljaság hallatára? Hiszem, hogy igen. De azt is hisszük hogy eljön az idö, el kell jönnie, amikor azokkal le fogunk számolni, amikor az olyan szellemeskedést, hogy „a hűség és a hűlyeség között csak két betű a különbség”, örökre elnémitja az az ítélet, hogy „a gazság és az igazság között csupán egy betű a különbség”. Addig is azonban, amíg a felelősségvétel órája itt állatok ért mindenütt: otthonotokban, munkahelyetekben, az utcákon, szórakozóhelyeken, mindenütt és akárhol ilyen áruló beszédet hallotok, cselekvést láttok, haladéktalanul tegyetek meg mindent a megtorlásra. Én teljes erővel segítségetekre leszek. (Éljenjés.)

— De ne felejtjük el, hogy nemcsak belső, hanem külső ellenségeink is vannak, akik hatalmasok és nagyszámúak. Mindenekelött az angolok, az angolok és az amerikaiak. Ezekről ma egy hete írta meg egyik legkiválóbb katonáink, **vitéz Zách Emil** ny. vezéreres, hogy „gyáva és kegyetlen társaság”. Amelyet mindenütt megverték idéig, ahol igazi katonákkal kerültek szembe, de akik kegyetlenek és bátor vadállatok tudnak lenni védtelen gyermekekkel, nőkkel, aggokkal szemben! Méltóak lelki vezérekhez, Roosevelt-hez és Churchillhez. A másik ellenségünk a szovjet, amelyről azt írja Zách, hogy: „híhetetlen áldozatkészséggel dobja saját tömegeit újra és újra a tűzbe. A Szovjetunió tényleg a férfias küzdelemben, a csatatereken keresi ennek a háborúnak a döntését. A világtörténelem már sok orosz hentes-típusú vezérnek az emléket örököltette meg, de valamennyi között a legnagyobb arányú és legnagyobb szabású kétségtelemül Sztafin! Tehát Európát és benne a mi nemzetünket nyugatról és keletről egyaránt fenyegeti szorongatja a külső ellenség, söt tavasz óta Dél-Olaszország felett is szeretnének ránk törni. — Mind e helyeken legelső sorban és mindenek elött a hatalmas német hadsereg áll ért ontja vért az európai népek szabadságáért, műveltségéért, hitéletéért. Az ő hűtlenségük és önfeláldozó készségük nélkül Európa már teljesen bolszevista lenne, azaz: poány legnagyob nyomorúság és szegénység romhalmaza, milliók fehérrabszolgák gyűjtőtáborra, jeltelen tömegsírrok láncolata. — Hogy mindég nincs így, azt a német birodalomnak és lánglélek vezérének **Hitler Adolf**nak köszönhetjük, akire kérjük Istennek ki foghatatlan böségű áldását és

kegyelmét.

— Mi régi tűzharcosok a megszülető új korszak kezdetén, ennek véres rázkódtatásai közben szüntelen gondoljunk az elmondottakra s úgy éljünk, söt ha kell haljunk is, hogy boldog reményünk egyszer megvalósulhassanak. Jobb jövőt!

Dr. **vitéz Bessenyei Lajos** a közgyűlés közönsége a beszéde alatt és után is hosszantartó ünneplésben részesítette.

Vitéz Diószeghy ügyvezető elnöki jelentése

Ezután **vitéz Diószeghy Dezső** ny. ezredes, a főcsoport ügyvezető elnöke terjesztette elő jelentését, amelyben beszámolt a főcsoport elmúlt évi munkájáról. A főcsoportnak 1943 december 31 napján 878 fizető tagja volt. A főcsoport karácsonykor 34 szegénysorsú tűzharcost részesített segélyben.

Ugyancsak **vitéz Diószeghy** ügyvezető elnök terjesztette elő a pénzüri jelentést valamint a zárszámadást és költségvetési előirányzatot, amelyet a közgyűlés elfogadott és **vitéz Diószeghy Dezső**nek jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította. A főcsoport bevételei között jelentős összeget képvisel a tűzharcos számolólapokból befolyt bevétel. **Csésits Lajos**nak és **Zsigó Károlynak**, kiknek nagy érdemeik vannak a számolólapok elhelyezésében, — jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A debreceni főcsoport száz pengőt juttatott el a bombakárosultak felségélyezésére. 400 pengőt szavaztak meg az esetleges debreceni bombakárosultak részére, ezer pengőt pedig arra az eszetre, ha debreceni tűzharcos is lenne a bombakárosultak között. **Vitéz Diószeghy Dezső** beszámolt a közgyűlésnek arról is, hogy a főcsoport a Királyhágónál a Jád völgyében hatszáz négyszögöles telket vásárolt.

Nemes Király György terjesztette elő a számvizsgálók jelentését.

Elfogadott indítványok

Az indítványok tárgyalására került ezután sor. A közgyűlés magáévá tette **Dr. Vitéz Bessenyei Lajos** indítványát, hogy a debreceni főcsoport kéri az az országos küldött közgyűlés összehívását, amely az alapszabályok szerint az összes országos tisztségre a választásokat újonnan eszközölje. Az utolsó országos küldött közgyűlésre szabályellenesen a debreceni főcsoportot nem hívták meg. **Dr. Vitéz Bessenyei Lajos** in dítványára indokolásban kemény bírálatot mondott a Tűzharcos Szövetség lemondott országos elnökségéről, éles szavakkal bélyegzte Ullein Reviczky Antalt, a szövetség volt társelnökét, akit a

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. IV. 25.

magyar kormány megfosztott Állampolgárságától

Vitéz Diószeghy Dezső ügyvezető elnök ezután felolvasta a „Magyar Front” cikkét a honvédelmi miniszter leiratáról, amelyben az újabb kiadott kormányrendeletet figyelembevételével — utasította a szövetség országos elnökségét hogy a zsidók tagsága tekintetében kéri a honvédelmi miniszter intézkedését oly irányban, hogy a megkülönböztető sárga csillag viselésére kötelezettek tiltassanak el a szövetség formaruhájának és jelvényének bármilyen formában való viselésétől, valamint, hogy a zsidó származású tagok töröltessenek.

A közgyűlés szintén magáévá tette, azt az indítványt, hogy a város vezetőségét keressék meg a tűzharcosok számára saját székház juttatása céljából. **Dr. Vitéz Bessenyei Lajos** kijelentette ezzel kapcsolatban hogy annál idején megkeresték a város vezetőségét a székház ügyében, de a válasz ez volt:

— Van Debrecenben elég házközfűtő menjen el ezekhez a főcsoport!

A közgyűlésen jelen voltak jogos felhaborodással fogadták a város részéről történt kijelentést.

Novák Gyula az elagott, hozzártartozók nélkül tűzharcosok számára Tűzharcos Otthon létesítését kérte.

A közgyűlés jóváhagyta ezután **Kovács József**nek a főcsoport vezetőségétől történt pénztársorú való felkérését az elhunyt **Sarkady Sándor** helyére.

A főcsoport közgyűlését **Dr. Vitéz Bessenyei Lajos** elnök zárta be, megköszönvén a tagok érdeklődését. Külön köszönetet mondott **vitéz Berényi István** vitézi székkapitánynak, akik a Vitézi Székházat a tűzharcosoknak átengedte. A tűzharcosok szokások taggyűléseit is itt fogják tartani, a Vitézi Székházban minden hónap utolsó szerdáján délután 6 órakor.

Üzenetek a frontról

Jónás István tizedes, **Koroknai János** tizedes, **Fekete Miklós** tizedes, **Kovács Sándor** orvezető, **Hegedüs János** tizedes, **Kun László** honvéd, **Balogh József** honvéd, **Katona József** honvéd és **Juhász Péter** tizedes az L. 513. tábori postaszámról szeretettel köszöntik a debreceni lányokat, akiket kérnek, hogy keressék fel őket sorakkal rendelteseti helyükön. Leveleikért előre is hálas köszönetet mondanak.

Trestel Dezső őrmester az M. 484. tábori postaszámról üzeni a feleségének és szüleinek, hogy jól van, élesével találkozott. Most egy ideig nem tud írni, azonban itthonról csak írjanak, csomagot azonban ne küldjenek. Csókjatt küldi.

Csonka István és **Csonka Miklós** honvédek a K. 887. tábori postaszámról szüleiknek, feleségüknek és rokonaiknak, **Virág Miklós** tizedes a K. 371. tábori postaszámról feleségének, kislányának, apósáknak és valamennyi rokonának, **Szelai József** ővezető a K. 830. tábori postaszámról szüleiknek s rokonainak Budapestre, menyasszonyának Baludra, menyasszonyának Budapestre ezután küldi megnyugtató üzenetét. Felsorolt bajtársak a legjobb egészségben vannak. Sok levelet várnak és a boldog viszontlátásig szerető csókjaikat küldik.

20 napi elzárásra ítélték, mert szabálytalanul viselte a sárgacsillogót

A debreceni rendőrkapitányság büntető bírója vonta felelősségre **Gewürtz Ernő** Csokonai-utca 15. szám alatti és **Gutmann Teréz** Széchenyi-utca 61. szám alatti lakosokat, akik ellen azért indult kihágási eljárás, mert a zsidókat megkülönböztető jelvényt nem a rendeletben előírt módon viselték. A rendőri bírálatból mindkettőjüket 20-20 napi elzárásra ítélték.

Deutsch Magda Erzsébet-utca 63. szám alatti lakost 10 napi elzárásra ítélték a debreceni rendőrség büntetőbírója, mert munkahelyéről úgy szaladt át a szomszédba, hogy nem viselte a megkülönböztető jelvényt.

Légoltalmi jelzések -- és mit kell tennünk, ha felhangzanak ?

Rádiójelzés	Ellenséges gépek:	Tennivaló:			A jelzés feloldása
		nyilvános helyen (templom, sporttelep, mozi)	odahaza	az utcán	
„Műsoradásunk bizonytalan időre megszakítjuk”	ha elhallgat	vannak valahol (nem nálunk) a levegőben	üzemidő alatt állandó rádiókészültségi szolgálattal tartandó	figyelni Budapest I. rádióállomást	Budapest I. nra megszáll: „Folytatjuk adásunkat”
„Légi veszély! Légi veszély! Szeded! Szeded! Légi veszély!”	ha „légi veszély” van	megközelítették a légitér, de még nem hatoltak be a kerület légiterebe	ha nincs óvóhely helyiséget kiűriteni	ha van óvóhely	lelkészülni esetleges légi-riadóra, este elöltéíteni, az óvóhelyre még nem szabad lemenni!
„Zavaró repülés! Zavaró repülés! Szeded! Szeded! Zavaró repülés!”	ha „zavaró repülés” van	néhány ellenséges gép behatolt a kerület légiterebe	helyiséget kiűriteni	közönséggel közölni a zavaró heropülést	este elöltéíteni, óvóhelyre lemenni ajánlatos, de nem kötelező!
„Légoltalom vigyázz! Légoltalom vigyázz! Szeded! Légoltalom vigyázz!” (Szirénajelzés)	ha „légitámadás fenyeget” Szirénajelzés	légitámadás előtt, vagy támadás közvellenül fenyeget	helyiséget leggyorsabban kiűriteni	óvóhelyre azonnal levonulni	világítás nincs, járművek megállnak, gyalogosok legközelebbi óvóhelyre menekülnek

Az utasításokat a köz és a saját érdekében pontosan teljesítse!

Dr Liszt Nándor lett a rádió irodalmi osztályának vezetője

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár-kormánybiztos rendelkezése a rádió hírszerkesztésének vezetését vitéz Bery László az ismert jobboldali publicista vette át.

Jelentős változás állott be a rádió irodalmi osztályának vezetésében is. Az eltávozott Cs. Csapó László és Ortutay Gyula helyére a kormánybiztos dr. Liszt Nándort, a kiváló költőt, a Nemzeti Színház főtíkárt nevezte ki az irodalmi osztály vezetőjének. A rádió drámai osztályának vezetését a kormánybiztos Lauristin Lajosra, az Operaház kiváló művésze bízta. A rádió zenéi műsorának átszervezése most van folyamatban és ennek megtörténte után a jazz-zene teljesen el fog tűnni a magyar rádió műsoráról.

A rádióban a jövőben megszűnnek a díszparádék és Karády Katalin sem egyéni, sem lemezek nem szerepelhet a rádió műsorán.

— Petain tábornagy 88 éves. Párisból jelentik: A francia sajtó részletesen foglalkozik Petain tábornaggal és méltatja tevékenységét 88 születésnapja alkalmából.

— Dr Pogány Béla debreceni törvényeségi bíró 27-én este fél 6 órai kezdettel tartja nyilvános előadását az Egyedül Kamara tanácstermében az árdrájtási törvények újabb szigorításáról és a bevokre való kiterjesztéséről.

HETI MŰSOR:
Kedd este: Egy boldog pesti nyár. Munkások előadása.
Szerda este: Egy boldog pesti nyár. Filhéres helyek.
Csütörtök este: Kaméliás hölgy. C. berlet.
Péntek este: Kaméliás hölgy. A. berlet.
Szombat délután: Egy boldog pesti nyár. Filhéres helyek.
Szombat este: Kaméliás hölgy. B. berlet.
Vasárnap délután: Frasquita.
Vasárnap este: Kaméliás hölgy.

SZÍNHÁZI KIS TŰKÖR

KOLLAR LIVIA, a debreceni közönség múlt évi kedvence Debrecenben tartózkodik. A kitűnő művésznő az utóbbi időben a lovári Kamara Várszínházban aratott nagy sikereket és több díjnyert forgatott.
A KAMELIÁS HÖLGY, Dumas híres darabja, melyet Gauthier Marguerite szerepe tett halhatatlanná és az idén a Nemzeti Színház legnagyobb sikere volt Bajor Gizivel a főszerepben, csütörtökön kerül felújításra a Csokonai-színházban. A címszerepet Moór Lucy, Armand híres figuráját Márki Géza, Duvalt híres Jenő, Narville bárót Károlyi István, a többi szerepet Badóczy István, Hortobágyi Arthur, Kémárky Kálmán, Csengery Aladár, Ujvárosy Károly, Fáskerthy Mária, Nagy Csilla, Arany Kati, Oláh György, Doka János, Fittori Ferenc és Kondora Ilona játsszák.

A Zeneközvetők Körének vezetősége vasárnap délután közli, hogy a Kölni Trófoló órá 26-ra hirdették hangverseny-ünnepüket. Kérjük tagjainkat, hogy kiváltott jegyeiket tartásuk meg, mert május hó folyamán okvetlenül sor kerül az órák bérleti hangverseny ünnepi társasára.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel.: 25-45. Igazg.: B. Unger István
Előadások: Tel 4 és Tel 7 órakor.
Kedden munkaelőadásban, szerdán filléres helyekkel este 6 órakor:
Egy boldog pesti nyár
Látványos nagy sláger-opera
Csütörtök este C) berletben
Kaméliás hölgy
a Nemzeti Színház nagy sikere!

FOTOKÓPIÁM
Egész éves formában 1.80
fél éves formában 1.08
Elkészítése meg is van a r h a l o!
a fekete is jól olvasható és bitelesíthető is.
Kiss Drogéria fotó Debrecen
Cspó-utca 34. szám. Telefon: 33--66.
Vidékre munkák soronkívül készülnek!

Rendelet a zsidó alkalmazottak elbocsátásáról

A hivatalos lap legközelebbi száma közli a m. kir. miniszter-elnök rendeletét, amely szerint tisztviselőként, kereskedősegédként, vagy értelmiségi alkalmazottként zsidót semmiféle ipari, vagy kereskedelmi vállalkozásban, mezőgazdasági üzemben, — vagy bármiféle más kereső foglalkozást folytató személynek kereső foglalkozása körében alkalmazni, vagy foglalkoztatni nem lehet.

A rendelet hatálybalépésének idején alkalmazásban levő ilyen zsidó alkalmazottak 25 százalékát április 30-ával, további 25 százalékát május 31-ével kell elbocsátani.

A fent mondott zsidó alkalmazottak foglalkoztatásának fokozatosan való megszüntetésére vonatkozólag a munkaadó április 30-ig személyenként részletesen indokolt javaslatot köteles előterjeszteni az értelmiségi munkanélküliség ügyének kormánybiztosához, amely a javaslatban a szeptember 30-ánál későbbi elbocsátási napnál nem lehet javaslatba hozni.

A kormánybiztos, vagy az illetékes miniszter a munkaadó javaslatától eltérhet. Az a munkaadó, aki csak egyetlen zsidó alkalmazottat foglalkoztat, azt május 31-ig, aki két zsidót alkalmaz, az egyiket május 31-ig, a másikat június 30-ig, végül aki három zsidót alkalmaz, az egyiket április 30-ig, a másikat május 31-ig, a harmadikat június 30-ig köteles elbocsátani.

Ha a gazdasági élet zavartalan menete, vagy a termelés rendje érdekében elkerülhetetlenül szükséges, a minisztertanács az illetékes miniszter előterjesztésére kivételesen megengedheti egyes zsidóknak különleges szakértelmet kívánó munkakörben való alkalmazását.

A rendelet következtében elbocsátott, vagy általában minden olyan zsidó alkalmazott részére, akinek szolgálati viszonya 1944 január elseje után szűnt meg, csak a törvényes felmondási járandóságot és amennyiben nincs nyugdíja, a törvényes végkielégítést, amennyiben pedig nyugdíjra igénye van, a nyugdíjszabályzat szerint járó nyugdíjat szabad kifizetni.

A rendelet következtében elbocsátott zsidó alkalmazottat ugyanaz a vállalat nem értelmi-ségi munkakörül alkalmazottként sem foglalkoztathatja. Minden munkaadó köteles mindaddig, — amíg a zsidó alkalmazottak elbocsátására irányuló kötelezettségének eleget tesz, minden hó 5 napjában a kormánybiztoshoz írásban bejelenteni, hogy az előző hónap utolsó napjában melyik zsidó értelmiségi munkakörül alkalmazott (foglalkoztatott) foglalkozása szűnt meg, mi volt az elbocsátott alkalmazott munkaköre és ki vette azt át.

Részvénytársaság és szövetkezeti igazgatóságának, vagy felügyelőbizottságának tagja, korlátozott felelősségű társaság ügyvezetője zsidó nem lehet. A fennálló ilyen megbízás a jelen rendelet hatálybalépésével megszűnik.

A rendelet a továbbiakban az eddigi rendeletekkel azonosan megállapítja a nem zsidó és zsidó fogalmi körét, továbbá a hadiérmekek, ellenforradalmi és a viszszaesett területen tanúsított magatartás alapján kivételeket.

APOLLO
filmszínház
Előadások: 3, 5, 7, vasárnap délelőtt 11 órakor is.
Egy fiatal leány és a milliomos szép asszony küzdelme egy hegedűművészért
Szerelmem muzsikája
Fősz.: Nils Kihlberg és Éva Renning.

is tesz.
A rendelet a nemzsidó személyek érdekében származásuk igazolásának megkönnyítésére is tartalmaz szabályokat. Így az 1895 évi október 1. napja előtt született személy egyetlen okirattal saját keresztlevelel igazolja nemzsidó származását feltéve, hogy aszerint kereszténynek született és szülői is az ő születésekor keresztények voltak, az 1895 évi október 1 után született személy pedig három okirattal saját kivonatok születési anyakönyvi kivonatával, keresztlevelel igazolhatja nem zsidó származását, feltéve, hogy az említett okiratok szerint mind ő maga, mind szülői

Este féltizkor kezdődik az elsötétítés

A honvédelmi miniszter rendelete értelmében a légórálmis elsötétítés hétfőtől kezdve ismét változik. A magánvilágítás elsötétítését április 24-től április 30-ig az ország egész területén este féltizkorok kell végrehajtani és hajnali öt óráig tart.

kereszténynek születtek és a szülők születési anyakönyvi kivonatából kitűnik, hogy a szülők születésekor azok szülői is keresztények voltak és mindkét esetben a büntetőjogkövetkezmények terhével írásban kijelenti, hogy ő nem zsidó.

Amennyiben azonban az említett okiratok az alkalmazott zsidó származására utaló adatokat tartalmaznak, vagy az alkalmazott nemzsidó származása egyéb okból kétséges, a nagyszülőikig terjedő igazolást meg kell követelni. Végül a rendelet súlyos büntetőrendelkezéseket is tartalmaz a lehetővé teszi, hogy a rendelet rendelkezéseit megszegő vagy kijátszó vállalat élére választott vezető állíttassék.

Ezzel együtt megváltozik a városokban a csökkentett közvilágítás kezdő időpontja is — ez is ugyanakkor kezdődik — és a közúti forgalomban résztvevő járművekre is az új időpontban kell felszerelni a fénycsökkentő berendezést.

BRASSO

(m) Akkor meg állt a Cenk tetején a Magyarország ezeréves iennálását hirdető Árpád-szobor, amikor ulóljára álltam Brassó. A csaknem 1000 méteres, fehéres és kékesszürke egy magas-szögű hegyről párállanul szép kilátás nyílt. Látnok előtt hegyek koszorújában a város szorong, egyik része, a Bolgárszeg, mintha a városnak csapja volna, egy meredekfalú szűk völgybe nyúlik előre, távolabb a Barosság síkságja vész el a végtelenségbe, másfelé pedig erővel surrón borított hegyek merednek az égboltnak. Egyik a másik fölé nyúlja fel a csúcsait, hátát. Ahát a nap süt, derült arasz és hivo-gúg ez az erdőrenges, ahová már nem ér el a fény, komor, sötét, szinte fekete a láthatár és fnyegető veszélyeket sejtető.

mából a Kárpátokon át vezető fontos útnak, a Tömösi-szorosnak a védelmére. Az út nagy jelentőségét mutatja, hogy az európai vasúti forgalomnak egyik fővonalát, a Brassó—erdőal-vasútot is meggy keresztűl A lovgarandó hamaronas a magának tekintette a földet és a pápának ajánlotta fel. Erre királyunk elűzte őket innen, a telepések azonban itt maradtak. Erdőket irtottak, de meginkább művelték a jó termő barossági síkságot. A város ezért eredetileg nem is a mai helyen fektett és csak később költözött a mostani sokkal vedettebb helyre.

Az ilyen fontos úton levő helyen hamar fel kellett lendülnie az iparnak és kereskedelemnek. Nagy Lajos királyunk olyan kiváltságokat adott a brassói szászoknak, hogy hamarosan híres kereskedőhely lett városunkból. Ez persze az ipart is elősegítette. A mai fölteren, ahol a híres fekete templom fekszik az erdekes építész városszaga, arca-saroklala áll, volt a nagyvásáros színhelye. Búzasor, len-sor, kádársor, virághegy, téglagyors részének a neve és jele, hogy mit arasztottak ott a régi világból. Az iparos- és kereskedőváros a multban bástyákkal védte magát és minden bástyának meg volt a maga cölbe, amely ostrom idején védelmezte. Brassó komolyan megerősített hely volt. Két és négyszeres fállal és két bástyával volt körülvéve, 32 kapujával, Fennmaradt a lakások, mészarosok, aranyművesek, posztosok bástyák nev. 194 előtt a bástyák közül már csak a lakások volt meg, megmaradt még két torony és egy kapu, de már az is ba volt építve. E falak között szorongott egykor a belváros szűk utcáiban a sok cseréptető vagy fazindúhely ház.

Brassó valóban a világ egyik legszébb fekvésű, legfestőiesebben elhelyezkedett városa. Magasan fekszik. Debrecen a tenger felszínétől 124 méter magasban van, Brassó ellenben csaknem ötször magasabban. Mintha a budai János-hegy tetején, amelynek kilátó tornyából olyan páratlanul szép kilátást élvezhet a turisták, fordulna el. Az egyik oldalán a Cenk csodálatosan meredek lejtője emelkedik a város fölé. Ha nem vezetne szepintúrt az oldalán, bizony csak igen vállalkozó hajlandóságú ifjak kapaszkodnának fel a tetejére és a vendéglő úresen maradna. De a kényelmes úton meg a, igen kényelmes gyaloglók is feleltáhalnak. Sürtü bukkerdejével gyönyörű háttér van a városnak. Ilyen háttérrel kevés városnak díszkedhetik. Szemben és oldalán szintén hegyek koszorúzzák a háttérmezget. Ezek ála-csényabbak ugyan, mint Cenk, de azért megkapó szépségűek szintén. Az egyikön sokáig vár állt. Legutóbb 1849-ben 200 honvéd védte a várost két napon át 25.000 orosz ellen. Vár volt valamikor Cenk tetején is. Brassóvárnak hívták és arról nevezik Brassónak a várost. Valószínűleg itt talált menekedtek a hegy tövében élő lakosság a tatárak ellen is. A várat Hunyadi János parancsára lebontották és kőből építették meg Brass, város falait. Ez már Hunyadi nem élte meg, hiszen a 17-ik században készülttek el a bástyák meg a kapuk.

A lejtővel Brassónak a magyar uralom utolsó éveiben sok erdekes modern épülete volt, de a város két megis polgarháza adott meg. Magas homlokzatok, padlászobrás és manzardtetők, nagy padlásablakú háza nem olyan képet adnak a városnak, mint amelyek a német városképek, hanem inkább Dél-Belgiumra emlékeztetnek. Nem is volt tiszta szász város, mert lakosságának csak egyharmada volt szász, egyharmada magyar és egyharmada román. Az 1914-ben még 40.000 lakosú városban persze a román nyelűtől előre s így érte el, hogy megkettőzött a lakosság. Magyar még mindig sok el benne.

A várost a német lovgarandó alapította. 1211-ben II. Endre az őri ajándékozta ezt a lakatlan vidéket a lovgarandóknak, hogy gondoskodjan a Rómá-

Két ócskából egy újat...

A háborús ipar az átalakítások szolgálatában.

Korunkat nyugodtan nevezhetjük az átalakítások korának. Szellemi téren már évtizedek óta divatba jött az átalakítás. A hiányzó új gondolatokat, ötleteket, témákat úgy pótolják szimpadiainkon, regényekben, filmekben, hogy a régi, jól bevált, de kissé megkopott szűzskéket megfejtjük. Egész írógárda keltezett, mely becsületes iparosa volt annak a mesterségnek, hogyan lehet két-három elkoptottat, ócska témából egy új darabot, vagy regényt kanyarítani. Ez a

szellemi gárda — mely természetesen távol áll irodalmi és tudományos életünk élvonalától — minden átváltott öt-hat kötet anyagából meg tudott írni egy hetediket és napjaink olvasó és színházlátogató közönsége is elfogadta, ezt mert hiszen slágerben, olvasmányban, színdarabban, az egész vonalon könnyebb megtalálni azt, — amit már egyszer elfelejtettünk.

Ami ötletszegény korunkban szellemi vonalon már évtizedek

HUNGARIA
filmszínház
Az utóbbi idők legnagyobb kémfilmje:
MACHITA
Főszereplők: Karády Katalin, Petrovich Szvetisláv, Barkóczy Beáta, Bihary József, Szabó Sándor
Előadások kezdete: 5 és 7 ó

Vigszínház
m o z g ó
Ma 5 és 7 órakor először egy vadászrepülő erdekes, szórakoztató története:
A sas visszatér
A szerelem, a vidámság filmje!
Fősz.:
Monika Burg, Carl John.

ota tobozódik, az anyugiiparunkban csak a háborús helyzetben, a második nagy világháború harmadik, negyedik esztendejében jelentkezett erősebben. Csak hogy míg szellemi téren az ötletváhiány leplezetlen sivárságát mutatják az „átalakítások”, addig az iparágakban elismeréseműltő ötlettel-séggel dolgoznak iparosaink, hogy átsegítsék a fogyasztó közönséget bizonyos hiányokon...

Divatba jött elsősorban a cipésziparban két-három pár használt cipőből újat varázsolni. Egyik akadályok most leomlottak és tekintélyes íppészmaster munkatársunknak, hogy a debreceni cipészeket egyre gyakrabban keresik fel a közönség köréből két-három használt cipővel azzal a kéréssel, hogy abból csináljanak használatot. A cipő ugyanis rendszerint nem mindig ugyanazon a helyen kopik el. Egyiknek orra és sarka marad ép, másiknak feje, harmadiknak elnyűtt a felsőrésze, a talpa pedig még egészen jó állapotban maradt. A cipésziparosnak, aki hozzá volt szokva az igényes közönség számára pompás, egyéni mértékezés alapján, luxusszínvonalon álló cipőket készíteni, bizony kissé meg kellett alkudnia önmagával, mikor vállalta ezt a munkát, de elvállalta, megértve napjaink parancsát, — a közönség érdekében. Sőt, aztán látva, hogy komoly hiányokat lehet ezáltal pótolni, lassan rá is nevelte a fogyasztókat és egymásután kerülnek elő az eldobott régi cipők, kerülnék a cipészműhelyekbe s onnan kitűnő, használható állapotban újra a fogyasztóhoz... Szébtöntésnél ugyanis sokszor kiderül, hogy csak meg kell takarítani és kissé fel kell frissíteni a hajlások és törésnek kevésbé kitett hátsó bőrrészeket és ki lehet belőlük szabni az új cipőt. — Erdekes, hogy főleg a házasszonyok körében terjedt el a cipőátalakításnak ez a módja. Régi magasszárú cipőkből például nagyserű félcipőket lehet készíteni! A legtöbb háztartásban van annyi használt cipő, hogy a családtagok hozzájuthatnak ilyen felújított lábbelikez...

A „két ócskából egy újat” elv azonban más vonalon is érvényesül. Használt férfikalapokból új női kalapot készítenek, ami kitűnő megoldásnak bizonyult, mert a felretett, megunt, elviselt férfikalapok anyaga sokkal nemesebb, értékesebb és formálhatóbb, mint a mai kalapanyagok... És már lassan divat lesz a kombinált ruha, mely szintén több viselt ruha hibáitlan anyag részéből kerül ki...

Megindult a Magyar Nemzetiszocialista Párt szervezkedése Debrecenben és Hajdúmegyében

A Pálffy Földi vezetése alatt álló Magyar Nemzetiszocialista Párt vasárnap délután pártalakuló értekezletet tartott a Kis Pipa vedéglő különteremben.

Az értekezleten megjelentek azok, akik a Magyar Nemzetiszocialista Párt debreceni szervezetének vezetőségét alkotják. A nemzeti szocialista mozgalom régi, kipróbált harcosai gyűltek itt egybe, hogy megbeszéljék a közeljövő legbürgösebb tennivalóit. Az értekezlet elhatározta, hogy a Nemzetiszocialista Párt szervezkedését mind Debrecenben, mind pedig a vidéken erőteljesebben fogják folytatni. Eddig a lakáskorlátozó rendelet miatt a párt nem folytathatta kellő pártéletet, azonban a párt útjába mesterségesen állított akadályok most leomlottak és valószínű, hogy a párt még a jövő hónap elején megfelelő helyiséghez jut s ott teljes erővel indíthatja meg, illetve folytathatja debreceni, valamint hajdúmezei szervezeteinek kiépítését.

Hitler vezér és kancellár választávirata a Kormányzó Úrnak és Sztójay miniszterelnöknek

A Magyar Távirati Iroda jelenté:

Hitler Adolf, a német birodalom vezére és kancellárja születésnapja alkalmából küldött szívenesekivánatként a Kormányzó Úrnak és Sztójay Döme miniszterelnöknek a következő választáviratban mondott köszönetet.

Magyarország Főméltóságú Kormányzójának, Budapest.

Fogadják Főméltóságod szívélyes köszönetemet azokért a barátságos születésnapokra táviratilag küldött, amelyeket mind a saját, mind a magyar nép nevében kifejezésre juttattál. Abban a szilárd meggyőződésben, hogy Németország és a vele szoros fegyverbarátságban

szövetséges magyar nép az Európa jövőjéért folytatott közös harcot végül minden nehézség dacára győzelmesen megállják, köszönetemhez fűzöm a magyar nép jövőjére és Főméltóságod személyes jólétére vonatkozó őszinte szerencsekívánataimat is.

Adolf Hitler

Nagyméltóságú Sztójay Döme m. kir. miniszterelnök és külügyminiszter, Budapest.

Szívélyesen köszönöm Nagyméltóságodnak és a m. kir. kormánynak születésnapomra táviratilag kifejezett barátságos szívenesekivánatait. Az én meggyőződésem is, hogy ennek a harcnak végén miénk lesz a győzelem.

Adolf Hitler.

A magyarországi németek népcsoportjának ünnepe Bonyhádon, Hitler születésnapja alkalmából

Vitéz Rátz Jenő és vitéz Tasnádi-Nagy András képviselte a kormányt.

Bonyhád, április 23. A magyarországi népi németek népcsoportja vasárnap Bonyhádon ünnepélyes megemlékezést tartott Hitler vezér és kancellár születésnapja alkalmából. A bonyhádi sportpályán óriási tömeg gyűlt össze a környékből németajkú közösségek lakosságából. Megjelent az ünnepegen a kormány részéről vitéz Rátz Jenő miniszter, a miniszterelnök helyettese, vitéz Tasnádi-Nagy András, a képviselőház elnöke.

Német részről ott volt az ünnepegen Edmund Weesenmayer budapesti német követ és a Nagy Német Birodalom magyarországi megbízottja.

A magyar Himnusz elhangzása után Goldschmidt György nyitotta meg az ünnepeget. Az ünnepi beszédet Bash Ferenc, népcsoportvezető mondotta, amelyben hangsúlyozta, hogy a német nép és a vele szövetséges fiatal nemzedék a Führer vezetése alatt

ma már nemcsak pusztán létükért harcolnak, hanem az élet értelméért is. Németország és Hitler nélkül Európa már rég álmodhatott volna az európai kultúra megsemmisítésére törekvő ázsiai hordáknak.

Beszéde további során Basch Ferenc kifejezésre juttatta a magyarországi németeknek a Führer iránt érzett őszinte bizalmát és rendíthetetlen hűségét, majd örömmel emlékezett meg a néhány hetet ezelőtt bekövetkezett belpolitikai fordulatról és hangsúlyozta, hogy az új kormány építőmunkájában mindig számíthat a német népcsoport támogatására. A magyar nemzet az áldozatok elkövetkező időszakaiban megértő szövetségre talál a hazai németekkel.

Beszéde végén a népcsoportvezető a magyarországi németek nevében fogadalmat tett a Führernek, hogy utolsó lehetőségig teljesíteni fogja kötelességét.

A német sajtó éles szavakkal ítéli el az angolszász repülőök harci módszereit

Berlin, április 24. (Német TI.) A német sajtó közleményt ismert, amely éles szavakkal ítéli el az angol-amerikai repülőök harci módszereit. A vadászgépek — mondja többek között a közlemény — alacsony repülve gépfegyverből tüzeltek a városok utcáin nőkre és gyermekekre és a földeken a földművesekre. Meg kell itt állapítani, hogy nem elszigetelt esetekről van szó, hanem a polgári lakosság elleni új terrorizmus módszer tudatos alkalmazásáról. Az ellenség a berepülő bombázó haderőnek okozott nagy veszteségek hatása alatt olyan módszerekre tér át, melyek esztelenségükben kifejezői az afeletti kétségbeesésnek, hogy

elmaradt a bombatámadások várt hatása a német népre. Semmiféle érv és semmiféle katonai érv nem igazolhatja ezeket a módszereket. Védtelen nőket és gyermekeket az utcákon lelgyölközni, ez már nem a hadviselés körebe tartozik, hanem bűnügyi ténnyé. Az az elképzelés, hogy így módon tegyék, betűk a német népet, mutatja, hogy az ellenség ugyan fokozhatja a háborús eszközök durvaságát, de szellemi és észszerű hadviselés szempontjából tovább tart néha az az öszszesugorodási folyamat, amely Teheránban kezdődött s megfelelő államférfiai gyors kiértékelésének. (MTI)

Sztrájkok Londonban

Genf. (Londonból jelentik): A jelenleg Londonban dúló sztrájkokról az április 21-iki és 22-iki tudóni lapok cikkeiben és képekben számolnak be, néhány lap pedig a sztrájkok valódi valódi okát próbálja megállapítani. Londonba a legfontosabb autóbussz vonalak üzemének leállítására, Manchesterbe pedig a sztrájkokban álló gépművek üzemeltetésére csapatokat kerek.

A brit lapok a londoni közlekedési sztrájkokról készítettek fényképfelvételekkel mutatják, hogy a londoniak a megállóhelyeken hosszú sorokban várakoznak a társaságokocsikra. Egész Manchester gáz nélkül van, a sztrájkoló munkások tömeggyűlései újabb zűrzavarokat idéztek elő. A munkaügyi miniszter egyik nyilatkozatában a manchesteri munkások sztrájkját törvényte-

lennek minősítette. A szakszervezeti vezetők és a kormány között költött egyezmény megszegése után, most a munkások veszik kezükbe ügyeik elintézését. A sztrájk miatt a legtöbb károkat a manchesteri háztartások, kórházak, rendőrség, szülők és hadfelszerelési üzemek szenvedik. Meleg élel Manchesterben úgyiszlán nem lehet kapni. A Daily Mail a londoni autóbussz sztrájkokról írva, közli, hogy a kocsivezetők és a kádalozók még mindig ezer-százra hagyják ott munkahelyüket. A kormány igen szigorú intézkedéseket hozott. Az autóbussz-sztrájk hét év óta a legnagyobb arányú, több munkás vesz benne részt, mint az 1937. évben. A sztrájkolók nagyon felháborodtak a katonák munkába állítása miatt és ezeket sztrájk-törőnek tekintik. Mint a lap hangoztatja

Kertibútorok, méhészeti eszközök, tűzálló kőedények, konyhaméleg nagyválasztékban kaphatók
Tóth Gyula vasúzetében (Városház-épület)

ezzel a munkabeszüntetéssel a háborús kabinetet újabb kudarcra. Ahly fejeződött be a há-

nyász és tanonc-sztrájk, máris az ipari lazadással kell szembenézni. (MTI)

Vigyázat! Robban!

Robbanó ceruzákat és foszforos gyújtólámpákat dobáltak le ellenséges repülőgépek Debrecen különböző helyein.

Az angolszász bombázóknak a békés lakosság ártatlan gyermekei és nők ellen viselt háborújában méltó szerephez jut az olyan sötét machinációknak; amilyenek az ország egyes részein ledobott robbanó babák, ceruzák és más gyermekjátékok voltak. A levegő orgyilkosai most Debrecen fölött is feltűntek és hasonló tárgyakat dobáltak le.

Az illetékes hatóságokhoz eddig külsőségi utcákról érkezett bejelentés, hogy megtalálták az angolszász repülőgépek által ledobott tárgyakat. Így a Vécsey-után penkaszorú utczáka; találta amelyek robbanó anyaggal vannak töltve. A Köntösgát közelében levő Szabolcs utcában pedig úgynevezett „foszforos ökörfarkot” találtak, mely csontig le volt égvé. Ezzel a légi banditák nyilván gyújtogatni akar-

tak. Hír szerint a város más pontjain rovizott pengősöket leltek, amelyek szintén robbanóak. Ez utóbbit azonban még nem jelentették a hatóságknál.

Felhívjuk a közönség figyelmét ezekre az ellenséges repülőgépekről ledobott tárgyakra, hogy óvakodjanak és óvják gyermekeiket is ezeknek a robbanóanyagokkal töltött játékoknak felvételétől. Ha ilyen találmak valahol, hívják fel rá a figyelmet és értesítsék a legközelebb posztoló rendőrt, aki intézkedni fog a talált robbanó tárgy veszélytelen eltávolítására nézve.

A lakosság fegyelmezett, óvatossá viselkedés esetén az angolszász repülőök, akik a legbecselebb eszközöktől sem riadnak vissza és gyermekek, nők ellen viselnek háborút — nem érik el céljukat.

Országos gyűjtés a bombakárosultak javára

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Tekintettel arra, hogy az ellenséges légitámadások károsultjainak megsegítésére az egész magyar társadalom megmozdult és már eddig is sokan juttattak önkéntes adományokat a hatóságokhoz és a sajtóhoz, a belügyminiszter rendelettel intézte a közszolgálati hatóságok vezetőihez, amelyben országos adománygyűjtést engedélyez a károsultak számára.

Az adománygyűjtés lebonyolításához elsősorban a sajtó, a társadalmi egyesületek, továbbá

a főispánok részéről a szükség szerint alakítható társadalmi helyi hatóságok és helyi bizottságok segítségét kell igénybe venni. A pénztámadományokat a 151.000 B. M., a légitámadások áldozatainak megsegítése tételi számla, Budapest elnevezésű postatakarékpénztári számlára kell befizetni. Az adományok ezenfelül bármelyik politikai napi és hetilap kiadóhivatala útján is eljuttathatók. Természetben csak olyan adományok lehet felajánlani, amelyek huzamosabb időn át tarthatók.

A bolsevisták erőszakosságai Tarnopol térségében

Lembergől jelentik: Tarnopol térségében a bolsevisták előretörése alkalmával a vörös katonák Gaja Wielkiben, Tarnopoltól 5 kilométerre délre fosztogalások során alkoholra bukkantak. A földművesek kizsákmálva elrejtették azonnal magukat, fegyverekkel kényszerítették az életműsereket kiadására és a férfiakat fogatjaikkal szállítószalagokba való csatkozásra erőltették. Mialtan a lengyel földműveseket fogatjaikkal együtt elhur-

colták és a részegkedés a tetőfokát is elérte, a vörös katonák a lengyel földműves asszonyokkal erőszakoskodni kezdtek. — Közben ezeket mondták: — „Ez csak a kezdet, majd ha megmutatjuk mi a parasztoknak, amikor pedig a lengyel nők védekezni próbáltak, egyszerűen lelőtték őket. Egy szovjet altiszt pedig azt hangoztatta: „Nézőjétek agyon őket, Szibéria bányában szükség van rájuk.”

Érdekes hiedelmek Franciaországban az amulettekkel és óvó formulákkal kapcsolatban

Az emberiség életében a legősibb időkől kezdve napjainkig nagy szerepet játszanak a babonák, varázslatok, hiedelmek. A primitív népeknél természetesen sokkal élésebb, szembeszökőbb példakkal találkozunk, azonban a modern ember sem mentes a bennük való tudatos vagy tudat alatti hittől.

Raoul Allier, párizsi egyetemi tanár érdekes munkájában sok különös, figyelemreemlő dolgot sorol fel, melyek közül kiemelkedően érdekes az amulettekkel foglalkozó rész.

Vannak amulettek, amelyekhez olyan tárgyakat keresnek, amelyeknek reális módon volt közük az élethez. Nem halott testről, hanem élő testről vágják és szedték le, s úgy képzelték, hogy ezek a töredékek magukkal viszik azokat a lényeges tulajdonságokat, melyek szerintük az élő testhez tartoztak.

A vakondok például Franciaország egyes vidékein állandó kereslet tárgya gyógyító ereje miatt. Azt tartják róla, hogy sikeresen győz le egy csomó betegséget és hatóerejét átadja annak a személynek, aki őt megcsontkítja. Liege vidékét úgy tartják, hogy a vakondokat a mutatóujj végére kell felnyársalni és ott kiszívni hagyni. A gyilkos újj egy teljes éven keresztül megőrzi azt a hatalmat, hogy egyszerű érintés által meggyógyítja a fogbetegségeket. Szajna-magyében a vakondok három lábából vagy pedig viperafejből készítenek amuletteket, melyeknek a gyermeke-

ket meg kell óvniok a görestől és enyhíteniük kell a fájdalmas fogzást. Az állati részeket a gyermek nyakába szalagra akasztott kis zacskóba varrják. Az ottani felfogás szerint a vakondok-amulett csodálatos hatású mindenféle láz ellen.

Az egyik franciaországi erdőben a fák villa-ágait helyenként egymásra helyezték lapos kövekkel rákák meg. A betegségben szenvedő embereknek a fájó testrész magasságában kell elhelyezniük a követek, a mialatt felrakják, egy Matyánkot és egy Üdvölgyet kell elmondaniok. A betegség akkor hitük szerint elhagyja őket és átmege a kövekbe. Aki azonban ezt a műveletet megzavarja, a betegséget elkapja.

Morvan vidékén az agyhártyagyulladásban szenvedő fejére zsákba vart élő varangyos békát tesznek. Meg vannak győződve arról, hogy a béka átveszi a betegségeket.

A kelevénynek nevezett betegség gyógyítása véget éjszaka villa alakú útkeresztződéshez mennek. A beteg kezét egy fűcsomóra helyezik s amikor ezt a fűcsomót a hozzá tartozó röggel együtt kivágják és fölemelik. Ekkor a beteg néhány pillanatra a mélyedésbe helyezi kezét, — mintha a földnek följajánlana valamit — a lyukba egy pénzdarabot helyez. A lyukat azután a megfordított röggel befedik. A beteg azonban csak akkor gyógyul meg, ha az odamenetel, a visszajövetel és az útkeresztződésnél eltöltött idő alatt nem találkozik senkivel. Ha mégis

taálkozna valakivel, akkor a következő éjszaka meg kell ismételnia a kísérletet.

A hiedelem szerint az óvó formulák is biztos hatásúak. R. Allier leírja, hogy családja a háború alatt tragikus helyzetben volt. Több, mint husz hónapig keresztil borzalmas aggodalmak között élt. Sokan tudták ezt és így a rokonszenv légkörében érezték magukat. Ez a rokonszenv igen gyakran névtelen küldeményekben nyilvánult meg. A küldemény postán jött és mindig ugyanaz volt. A címzés a legkülönbözőbb kezekről származott. Az összes elképzeltető írást váltogatva jelentek meg rajta. A küldemények a világ legkülönbözőbb részeiből jöttek. Imádságot tartalmaztak, melynek szövege a kísérő magyarázattal együtt a következő: „Istenem, kérünk téged, áldd meg katonáinkat és tengerészeinket, tartsd őket tenyeredben, őrd meg őket minden bajtól és hozd vissza őket, hogy veled együtt lakozhassanak. Amen. Ez az imádság az egész világhoz szól és el is terjedt az egész világon. Másoid le és látni fogod, mi történt majd. Megmondhatod, hogy mindazok, akik lemasólják, mentesülnek minden bajtól s mindazok, akik lemasolás nélkül továbbadják, szerencsétlenül fognak járni. Másold le és küldd el még személynek de még aznap láss neki, amikor megkapod. A hetedik napon szerencse fog érní és jó hírt fogsz kapni. Ne szakítsd meg ezt a láncot.”

Radocsay nyug. igazságügy-miniszter OKH elnöke lett

A Kormányzó Úr a pénzügyminiszter előterjesztésére dr. Radocsay László titkos tanácsos, nyug. igazságügyminiszter, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatójának elnökévé nevezte ki.

Rádióműsor

Április 25. kedd. 10.10 Szókratész zene. 11.15 Haydn: Katona szinfónia. 11.40: A vadon hőse felolvasás. 14: Cigányzene. 15: A rádfőzenekar műsorából. 16: Győr. Mekaéletán. 16.30: Gőg: Peer Gynt — II. szvit. 17: Zengő számadok. A XIX. század első fele. 17 o 45 perc Művészlemez. 18.30: Horribágyi Jenő: Emberek az esőben. 19: Új német filmmuzika. 19.50 Bágyon Vándor Andor beszél a párisi bevonalásról. 19.1: Magyar zeneszerzők felőrája. 20.10 Nem gondoljaj az ember mindent — vigjáték I felvonásban. 20.50 Marjay Erzsébet énekel. 21.10: Látoztatás Eder Gyula festőművész. 21.20: Szalonötös. 22.20 Hanglemezek. 22.40: Ninescsetepe tanyán.

Léva, április 24. Léva és Vas-sány közötti puderszelencéhez hasonló dobozt talált a határban egy dolgozó asszony. Nem nyult hozzá értesített a honvédséget, amely felrobbantotta a dobozt.

Mielőtt érem, régpénzt eladna forduljon bizalommal

Éremgyűjtő

Debrecen Nyil-utca 111 szám. Régpénz és érem ügyben tanácsadás. — Ösbörtörökűként díjtalan érembemutató 6—9-ig

HIREK

Dolgozz, hogy dolgozhass!

APRILIS 25. KEDD Magyar: 52. mos. Protestárs: Márk Hom. kat.: Márk ev. Napkelte: 4.54. Napnyugt.: 19.03. Holdkelte: 6.49. Holdnyugt.: 22.07.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATÁSA
APRILIS 25-ÉN REGGEL 8-TÓL APRILIS 25-ÉN REGGEL 8-IG: „Mégvalto”, Piac-u. 18. Telefon: 14.09. „Mura-közy”, Piac-u. 72. Telefon: 30.35. „Bocska”, Cséplő-u. 22. Telefon: 31.39. „Gökona”, Mester-u. 43. Telefon: 10.15. „Arpad”, Jelelemi, Csapókert János-u. 44. Telefon: 30.27.

Egy tanyai kislány verse

Szerény kis verset nyújtunk most az olvasóinknak. Egyszerű kis tanyai kislány írta. Lehet, hogy a vers technikailag nem tökéletes, de értékes természeti hangja és iróniájának tisztázza. Egy melegen érző kislány szíve dobog sorában. Ezt a kis verset valóban a szívünkkel kell olvasnunk.

Fohász

Magyarok Isten, mennyei jó Atyánk, Alldó két kezdet terítsa most mireánk. Súlyos viharfőrdő háznak felett feleg, Edes jó Istenem segis meg bennünk.

Vész, vihar hazánkat sokszor megámadta. Kúzdóttunk s vérezünk sok dűlö csatákban. Sokat szenvedtünk, de szívünk törhetetlen. Mert Te vagy mivelünk mindnyajunk Isten.

Ór szenvedünk most is, de szívünk nem csügged, Mert rendületlenül bizunk csak Te benned. Rstis is Te hozzád száll imánk az égbe, Drága szép hazánkat véd meg mindörökké. CSUZI KATALIN.

Térzene

Kedvező idő esetén a honvédzenekar április hó 27-én, csütörtökön délután 5-6 óráig, Somlai Ádám alhadnagy ezredos vezényletével a Déli-téren térzenét tart a következő műsorral:

- 1. Dávid: Szent László, díszinduló. — 2. Jacobi: Keringő a Leányvásár c. operettből. — 3. a) Ruzinkó: Magyar daleyveleg. b) Wagner: Jőjjének a gránátosok, induló. — 4. Pécsi: Minden reggel új örömmel, Nyitány. 5. a) Buday: Rózsalevél, dal a Kalotaszegi Mazonna c. filmből. b) Herms Niel: Erika katonadal. 6. Strauss O.: Részletek a Váraskeringő c. operettből. — 7. Ruzinkó: Magyar ejtőernyős induló.

— Dr Szédeczky-Kardos, Tibor, debreceni egyetemi tanár, a miniszterelnök a Statisztikai Vizsgabizottság tagjává 1948 december 31-ig kinevezte.

— Dr Vajthó Lászlót, a debreceni egyetem rendkívüli tanárát, a Zeneművészeti főiskola td. tanárát, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a gondoktanár-vizsgáló bizottság tagjává kinevezte.

— A Márta-kör tagjai kedvező idő esetén minden vasárnap délután a nyári időszakban, összejövetelüket a Nagyerdő egyik tisztásán tartják. Gyülekezés a Tikáv előtt 4-5 óra között. Felhívja a vezetőségi ezreke az alkalmazottak háztartási alkalmazottak figyelmét.

— Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította dr Haendel Vilmos elnököt, a szombat délután megtartott választmányi ülésen. Dr vitéz Bessenyei Lajos alelnök napirend előtti felszólalásában köszöntötte az elnököt abból az alkalomból, hogy elnöki székét hathónapi szünetelés után ismét elfoglalta és rámutatott arra, hogy az idő igazságot szolgálta: dr Haendel Vilmosnak, Dr vitéz Bessenyei Lajos biztosította dr Haendel Vilmost a Liga tagjainak változatlan ragaszkodásáról és bizalmáról. Dr Haendel Vilmos elnök meghatottan köszönte dr vitéz Bessenyei Lajos alelnöknek, a Liga bizalmát és ragaszkodását kifejező szavait.

— A bombakárosultak javára Grósz József kalocsa-bácsi érsek 10.000 pengót ajánlott fel, Czapik Gyula egri érsek szintén tízezer pengót adott a nemes célra.

— Nyitra, Pozsony vármegye törvényhatósága, táviratban üdvözölte Sztójay Döme miniszterelnököt és kormányát. A törvényhatóságban Thuróczy Károly főispán közölte, hogy magas kor miatt nyugdíjazását kéri.

— Miskolc megünneplelte Hitler születésnapját, Dr Faragó Elemér, Miskolc város főjegyzője a Magyarországi Németek Szövetségének miskolci csoportja által rendezett ünnepségen beszédeben megállapította, hogy a magyar nemzet együtt ünnepli a német néppel Hitler vezér és kancellár, Markovits Péter miskolci csoportvezető, Keller, a szövetség kassai csoportjának vezetője kiemelték beszédükben, hogy a német néppel ma a világtörténelem legnagyobb harcában kell megvédenie Európát és a kereszténységet a bolsevista veszedelemtől.

— Dóczi gyakorlóiskola figyelmébe, akik cipőtalpalást, vagy fejelést igényeltek, feltétlenül jelenjenek meg szerdán reggel 9 órakor az irodában. Aki nem jelentkezik, elveszti igényét. 29-én szombaton 9 órakor minden gyakorlóiskolás jelenjék meg. — Igazgatóság.

— Felhívás. A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet helyi munkabizottsága a helyben szokásos díjazás mellett azonnali belépésre keres egy kifüggesztetlen gyors- és gépirónót. Németül tudók előnyben. Jelentkezés délelőtt 11-1 óráig. Ferenc József út 28 B szám alatt, I. em. 4 szf.

— Előkelő fővárosi pénzügyész német-francia nyelvű öskeresztény fiatal tisztviselője elhelyezkedne debreceni banknál, vagy nagyobb kereskedelmi vállalatnál. Ajánlatokat „Fővárosi” jellegre a kiadóhivatalka kéri.

* Házasság. Minden külön értesítés helyett: Friedmann Éva és Glück Zoltán április 23-án házasságot kötöttek.

— 5151 halottja van a pénteken éjszaka Páris ellen intézett angol-amerikai légitámadásnak. A kórházakba időközben 451 sebesültet szállítottak be.

— Tizenkét angol repülőgép a Rhone torkolata közelében Port de Buetől 15 tengeri mérföldnyire tűzfegyverekkel megámadta a Chasseral nevű semleges svájci hajót, melyen a találatok következtében lék támadt. A hajó személtetőből egy ember meghalt, kettő megsérült. Néhány napon belül ez a harmadik eset, hogy brit repülőek megtámadták semleges, illetőleg a Vöröskereszt szolgálatában álló hajókat.

* Szülők figyelmébe! Simai gyorsíró és gépiró iskolába állandó beiratkozás. Piac utca 73 szám debreceni tank. kir. főig. eng. sz. 5548—1943—44.

* Dr Naményiné gyorsíróiskolájában májustól tanfolyamkezdés. Batthyány utca 1. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 6475/1942.

— A japánok bevették Paletwat, a Kaladan völgyben fekvő egyik legjelentősebb ellenséges támaszpontot, az indiai nemzeti hadsereggel együttműködve.

— Letölték dr Bejge szófiai német katonai attasé repülőgépét, amikor Berlinből Szófiába volt visszatérőben. A Duna fölött belekerült az éppén akkor folyó nagy légi csatába s az attasé az ütközésben lelta halálát.

— Vichyben testőralakulatok s munkaszolgálatosok díszfelvonulást rendeztek a 88 éves Pétain előtt. A tömeg lelkesen ünneplte a felvonuló csapatok díszmenetét tisztelgéssel fogadó ősz államfőt.

— Három görög hajó legénysége fellázadt a szövetségesek ellen és nem volt hajlandó teljesíteni az indulásra adott parancsot. A tengerészek kijelentették, hogy nem indulnak addig útnak, amíg új kormány nem alakul és ha kényszeríteni akarják őket, erőszakkal fognak ellenállni. A rombolók legénysége lábbal tett fegyverrel állt és néhány tengerész a felső fedélzeten géppisztolyokkal volt felfegyverezve. — Elhatározták, hogy túlerővel fogják letörni a tengerészek lázadását, mert különben, mint a jelentés mondja, rendkívül súlyos helyzet állt volna elő.

— Feltörték ismeretlen tettesek Alt, mann Sándor hajdúsámsoni lakását és 2000 pengő értékű élelmiszer és ruhamentőt loptak el. A tettesek kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Egy bombakárosult árva kislány nevelését vállalja a Debreceni Jótékony Nőegylet

Sass Béláné elnöknő lelkes hangú beszédét mondott

Nagy érdeklődéssel kísért választmányi ülést tartott Sass Béláné elnöknő a legfőbb Hadúr parancsa: E harcban nincs vissza csak előre! Erre gondoljunk mi is. Imádkozunk hős honvédekért, drága magyar hazánkért, városunkért, hogy falainkon belül legyen csendesség és békeség. És ha áldozatot kell hozni, ne feledjük, a parancs nekünk is szól: Ebben a harcban nincs vissza csak előre!

Sass Béláné elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Komlóssy Dezsőné almási Szalay Erzsébet elhunytáról, aki régi érdemes tagja volt a Nőegyletnek. Az elhunyt emléket választmány jegyzőkönyvében örökíti meg s a gyógyuló családhoz részvétirátol intéz.

Elnök bejelentette a választmányba új tagok behívtak vitéz Sary Istvánt és Zombor Ilonát. Elnök jelentette, hogy az árvaház egyik volt növendéke, akit a Nőegylet kalapkészítésre tanítottat ferjhez ment. Jótékony Nőegylet házassággal alkalmával 100.— P adományt juttatott.

Elnök bejelentette, hogy az árvaház részére újabban adományokat vitéz Sary István és dr Zakar Gyuláné adtak. Választmány a kegyes adakozóknak köszönetet fejezi ki.

Tudomásul vette a választmány dr Palánszky András gondnok és dr Kováts Jenő ügyész jelentését. Kormos Zoltán ellenőr előterjesztése elfogadta a választmány az 1943. évi zárszámadásokat és az 1944. évi költség előirányzatot.

Végül kimondotta a választmány, hogy árvaházában egy bombakárosult árva leánykat, mint saját árvaikat felvevél és árvaházában a bombakárosultak részére konyhat bocsát rendelkezésre.

Hirdetmény a zsidók vagyonának bejelentésre szolgáló nyomtatványokról

Ertesítem a zsidók vagyonának bejelentése és záralát vétele tárgyában kiadott 1600—1944 M. E. sz. rendelet alapján a bejelentésre kötelezett zsidókat, hogy idézett rendelet 1. paragrafusaiban megállapított nyomtatványokat a mai naptól kezdve a rendőrségi épület (Kossuth utca 20 földszint 31 számú szobában átvethetik). Minden bejelentésre kötelezett csak egy darab I. és egy darab II. jelzésű nyomtatványt vehet át. I. pengő 50 fillér díj lefizetése ellenében. A nyomtatvány átvétele s

az összeg lefizetése az erre felkötött kímulatásban nyújtandó, mert is a bejelentésre kötelezettek személyesen kell jelentkezni.

Külön is felhívom a bejelentésre kötelezettek figyelmét arra, hogy a hatóságnál átvett I. és II. példányú bejelentést szabályszerűen kitöltve az idézett rendelet 1. paragrafusa szerint az illetékes pénzügyigazgatóságnál kell legkésőbb 1944 április hó 30-ig bejelentetni. Polgármester.

Debreceniek a zsinati és a konventi üléseken

A református zsinat és konvent üléseit az elnökség május 3-ikára összehívta Budapestre. A zsinat az egyház legfőbb törvényhozási, a konvent pedig legfőbb közigazgatási szervezete. Debrecenből a gyűléseken D. dr Révész Imre püspök vezetése alatt többen fognak résztvenni. A zsinati ülések dr Kállay Kálmán, dr Erdős Károly egyetemi tanárok Uray Sándor tanácsbíró, dr Kölcsey Sándor főgond-

nok, dr Sz. Kun Béla gondnok, dr Juhász Nagy Sándor tanácsbíró, Rásó István gondnok, dr Vadsary István országgyűlési képviselő, dr Ferenczy Károly főjegyző, dr Maklák Sándor tanácsbíró, dr Papp Ferenc középiskolai felügyelő, Ormos Lajos igazgató tanító. A konventi tagjai közül debreceniek dr Kállay Kálmán, dr Sz. Kun Béla, dr Juhász Nagysándor.

Kereskedő Társulat gyűjtése a bombakárosultak részére

A Kereskedő Társulat a debreceni kereskedők körében gyűjtést indított a bombakárosultak javára s eddig a következők nagyobb tételek jegyzése történt:

- Sesztina Jenő 600 2000 P. Kontsek Géza Rt. 2000 P. Debreceni Kereskedő Társulat 2000 P. Hangya Fogyasztási Szövetkezet 1000 P. Kardos Zoltán és Kardos László 600 500 P. Wurfel Gyula 500 P. Fúzerkereskedők 300 P. Textilnagykereskedők egyenként 250 P. dr Bertók Lajos 200 P. Beszler és Dávid vasnagykereskedés 200 P. Barna György 200 P. Szilágyi Jánosné (Gáspár-utca 15) 100 P. Szabó Zsigmond 100 P. Mikó László 250 P. Ganófszky Lajos 100 P. Herváth Iván 50 P. Polthó Lajos 50 P. Radnai Márton 30 P.

alt (réggel 9-től 11-ig és délután 4-6-ig) belezteni Debreceni Kereskedő Társulat elnöksége.

A gyűjtőleveket kartársaink között körözzük, a végleges adományokat a lezáras után fogjuk közölni. Felkerjük a kereskedőtársadalmat, hogy amennyiben levélükkel a kiüldött, tek nem keresnek fel, úgy szíveskedjenek adományukat irrodánkban feltüntetni Fejenc József-ut. B. szám

— Azt hazudta, hogy férje bombahalált halt és felvett 200 pengő gyorsgélyt Ritter-Lovag Jánosné pestszenterzsébeti lakos. A kivizsgálás során megállapították, hogy a bemozdott ház valóban légitámadásnál lerombolódott, de Ritter-Lovagné sohasem lakott ott s férje a legjobb egészségnek örvend — Mára-maroszigeten. A szélhámusnót letartóztatták.

— A bergeni kikötőben ismeretlen körülmények között felrobbant egy órhajó. A szerencsétlenségnek sok áldozata van.

Betiltott időszaki lapok

MTI jelenti: Vitéz Kolozsvári Borcsa Mihály államtitkár a sajtóval kapcsolatos ügyek, kormánybiztosa, a miniszterelnök rendelkezése az alábbi időszaki lapok megjelenését tiltotta be. Az Apatinban megjelenő „Die Dänau” c. politikai hetilap, Kunszentmártonban megjelenő „Kunszentmártoni Hirdető” c. időszaki hetilap, továbbá Budapestben megjelenő „Magyar Nők” c. hetilap megjelenését.

— A Debreceni Torna Egyesület közgyűlése. A Debreceni Torna Egyesület május harmadikán délután hat órai kezdettel tartja rendezévi közgyűlést Magos György-ter. 9. szám alatti szekházában. Határozatképtelen esetén a közgyűlést az egyezület — a megjelent tagok számára való tekintet nélkül — május hó 4-én hat órai kezdettel tartja meg. A közgyűlése minden tagot meghív és feltétlenül elvár az elnöksége.

— Kisújszállásos a trafikosok a keu veltőb cigaretták és dohányfajták „Jegyre” adják. A kisújszállási trafikosok ötlete, módon osztják el a rendelkezésre bocsátott dohányemlért Azokból a cigaretták és dohányfajták, amelyek iránt legnagyobb a kereslet, így a „Levente” és a „Symphonia” cigarettákból, valamint az olcsóbb dohányokból csak annak adnak, akik felmutatják a trafikos által kiadott lapot, amelyre minden egyes vásárlásakor feljegyzik a kapott mennyiséget.

— Három évvel ezelőtt szabadították fel a bolgárok Macedóniát. Bolgár miniszterelnök ebből az alkalomból kiáltványt bocsátott ki, melyben hangsúlyozza hogy Macedónia bolgár terület és arról Bulgária sohasem fog lemondani.

— Aggkori sorvadás okozta halálát öv. Krizsán Jánosné debreceni püei ártásnak, akit halva találtak lakásán. A boncolás állapította meg a halál oka — a tetemre engedélyt megadták.

— Újabb francia önkéntesek mentek a keleti frontra. A bolsevizmus ellen szervezett francia önkétes legió két újabb egysége utazott el Párisból a keleti arcvonalra.

— Ötzer kerékpár keresi gazdáját. Budapest naponta 8—10 kerékpár lopnak el. A legtöbb tulaj a kerékpárról lezsereli a gumit, dinamót és bányeret aztán a kerékpárt eldobja. Mintegy ötzer talált kerékpárt tartanak nyilván a budapesti rendőrség. A legtöbb károsult azonban nem jelentkezik a kerékpárt, és így azok árvási hiának kezdve kerülnek.

— A veszélyeztetett német városokban felidatult konyhák létesítettek, ahol az egyes tüzelyekben az aszonyok főzhetnek családtagjaik számára.

— Százzer pengő hagyott a vilámosban, a pénz megkerült Budapestről jelentik Fjlesch Kristóf, a szegya egy. tisztviselője a 20-as jelzésű villamoson utazott és amikor a tencsárosi pályaudvarnál leszállt a kocsi, észrevette, hogy az kőteg 100 pengőt, amit a hangya központban állásvadásra vett fel, a villamoson felejtett. Azonnal besietett a BeszKART központjába, kórtelontól intézkedett a végálmásokon az összeget megajta a bejelentés, hogy a Bókus korháznál Horváth 44. János, a 8278-as számot viselő kaluzs leadott egy csomagot László 2. Ferenc kocsirendezőnél. A főzámánacos a Hangya tisztviselővel együtt a rökuskórházi villamos végállomáshoz sietett, ott felbontották a csomagot amionen hiánytalanul megtalálták a 100.000 pengőt. Mitan ilyen nagy összegről van szó, a csomagot lezárták és fokant tányáron s ott a megfelelő igazolást után visszaadták a pénz a károsultnak.

— Flatakörű tolvaj ellen feljelentést tett id. Fábán Antal kövacsomester, Kigyó-utca 16. szám alatti lakos, mert a lakásról szerzősámokat, nagyobb mennyiségű lekvárt és hét darab szappant ellopott. Károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— Spanyolországban adóelengedést kapnak a többgyermekes családok. Spanyolországban kormányrendelet jelent meg, melynek értelmében a sokgyermekes családokat adókedvezményben részesítik. Az elsőszülőtől család a 4—7 gyermekesek, másodosztályú családok a 8-nál több gyermekkel bíró családok, A második osztályba tartozó családok 100.000 pezettát meg nem haladó jövedelme adómentes, az első osztályba tartozó családok ötven százalékos adókedvezményben részesülnek. A többgyermekes családok fűrdőhelyeken, sanatóriumokban kedvezményben részesülnek.

— Kabátot loptak a mozbán. Végh Gyuláné Lónyai-utca 15. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki mozielődés közben a sötétben ellopota az ülőhely támlájára terített kis kabátot 100 pengő értékben.

— Besurranó tolvaj 700 pengő értékű fehérenműt és egy arany karórát loptott dr. Berényi Dénesné egyetemi magántanár neje, Rothermere-utca 5. szám alatti lakásáról. A rendőrség nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

Gyászrovat

Dr Maklái Sándor egyetemi professzor családi gyászja

Mély gyász érte dr Maklái Sándor egyetemi professzor családját Vasárnap éjszaka Budapesten meghalt feleségének Maklái Sándornának édesapja: Borsay Samu nyugalmazott alezredes honvéd vezérkari főigazgató, Borsay Samu zsonyi születési, református székely ember volt. Először Nagyenyeden zenetanár, majd 1896—1919-ig honvéd katonai karmester volt Kolozsvárt. Ugyancsak Kolozsvárt 20 éven keresztül működött a református teológián, mint zenetanár. — A román megszállás alatt hagyta el Erdélyt, ahova mindig visszavágyott. Pécsen folytatta farsadhatatlan munkáját, majd 20 éve alezredesi ranggal nyugalomba vonult.

Borsay Samu neve igen ismert zenekörökben. Nagyon sok zenekari művet szerzett és számos indult írt. Két operettet is szerzett. Az erdélyi református Choral könyvet ő írta orgonára. Mint ember is közszereplésben és közéletben állott. Farsadhatatlan lelkes munkája, kedves, örökké vidám modora, szívósága széles körökben ismertté tették nevét. Különösen az idősebb lelkészek emlékeznek rá s emlékezőnek arra a melegségre, szeretetre melynek kúsgázásait Borsay Samu közelében mindenki megszerzett. Ugy a tisztikar, mint a tanári kar a legnagyobb megbecsülésben részesítette.

Gyenge szervezetét a budapesti kiűrtésekkel kapcsolatos igazlalmak megviselték s vasárnap éjszaka életének 85-ik évében szívizomhűlés következtében visszavágyta jószágok lelkét Istennek.

Gyermekei, unokái, dédunokái a kiterjedt rokonság gyászolja.

Némethi Mária 26 évében elhunyt. Temetése szerdán délután négy órakor lesz a Köztemető II. ravatalozójában. Lakás: Levelescsárda. — Bartha vállalatja végzi. **Csontó Lajos** 7 évében elhunyt. Temetése ma délután félhat órakor lesz a Köztemető II. ravatalozójában. Lakás: Garai utca 26 Bartha vállalatja végzi.

Ózsv. dr. zsarolyáni és mándi Márton Kálmán Brunner Malvia rövid szenvedés után elhunyt. Temetése kedden félhat órakor lesz a díszravatalozó teremből. — Lakás: Horthy Miklós u. 5. szám. Gebauer-rendez.

Ózsv. Szokolán Józsefné Csegödi Róza 75 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután félhat órakor lesz a Köztemető 2. A) sz. ravatalozójából. Lakás: Kassai út 37. Dankó temetkezés.

Ózsv. Nemes Károlyné Menyességi Mária 78 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután félhat órakor lesz a Köztemető díszravatalozó teremből. Lakás: Hajdúbószormény. Dankó temetkezés.

Ózsv. Csöke Károlyné Farkas Juliánna 69 éves korában meghalt. Temetése szerdán, 26-án délután 3 órakor lesz a Köztemető harmas számú teremből, a ref. egyház szertartása szerint

tartandó ima után. Gyászolják gyermekei, unokái, vejei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Kórház utca 5. szám.

Büglér Zsigmondné szül. Grünner Laura életének 73-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 2 órakor lesz.

Novák István ny. m. kir. postaműszerész Nagyváradon hosszúságú szenvedés után elhunyt.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett feleségem és leányomnak a temetésén megnyilvánult részvétért a ravatalára küldött koszorúk és virágokért rokonaimnak, jóbarátainknak és ismerőseinknek, ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki. Bajorhegyi László és Vida József.

A Debreceni Ref. Nőszövetség a sebesültekről

Vidámság, derű, mosoly lopódzott be tegnap délután a Kollégium és Ref. Gimnázium körházába, a sebesült katonák közé. A Debreceni Ref. Nőszövetség Központi Tanácsának több tagja a karitászokkal együtt látogatott el a honvédekhez. Természetesen nem üres kézzel. Ez alkalommal 368 üveg sört vittek és osztották ki a sebesültek között, akik a nagyon jóleső ajándékot nagy örömmel fogadták.

A sápadt arcok, a betegségiől fatyolós szemek pár percere derűsebben néztek a világra. Az ajándék mellett jóleső érzéssel töltötte el őket a tudat, hogy sok szeretettel és gyöngédséggel gondoskodnak róluk, s lehetőség szerint teljesítik kívánságaikat.

A legtöbb katonára meg sem várta, hogy az üvegbotok körbejárjanak, hanem katonalelmeségével a vasagy szélén, vagy egy bicska segítségével nyitították fel az üvegeket. Tartalmuk rövid idő alatt elfogyott — mint mondták, — addig igyunk amíg hideg. Voltak azonban olyanok is, akik vacsora utánra tartogatták az üdítő italt.

Egyedül a vesebajosok és gyomorbetegségek nem részesülhettek a söradagban, orvosi tiltalomra. »De leszünk mi még egészségesek! — mondogatta az egyik mondogatta a másik is — Akkor aztán kipótolhatjuk a mai mulasztásunkat!»

A nőszövetség tagjai szívből jövő jókívánságokkal távoztak, amit a sebesültek hasonlóan az egyik mondogatta a másik is — Akkor aztán kipótolhatjuk a mai mulasztásunkat!»

Elsötétítés idején lopott, halálraítéltek és kivégezték

A budapesti büntető törvényszék rögtönítélő tanácsa **Paul Pál Ferenc** 53 éves borbélyegedet, aki a légoltalmi elsötétítés ideje alatt betöréssel lopást követett el, egyhónappal ezelőtt halálra ítélte.

Az elítélt nem kapott kegyelmet és ennek következtében hétfőn délután végrehajtották rajta a halálbüntetést.

Vidéki kastélyában rejtette el hatalmas értékeit Káldi Jenő igazgató

Különös ügyben folyik a nyomozás Káldi Jenő kormányfőtanácsos, több iparvállalat és bank igazgatója ellen. Káldinak a Börzsöny közelében lévő Csarna völgyben van pompás kastélya. Káldi pár nappal ezelőtt a fővárosból a kastélyába utazott és nagymennyiségű aranyat, ékszerrel perzsosznyagot és gyógyszerárut rejtett el, asott el a kastély kertjében.

A csendőrség azonban hamarosan értesülést szerzett Káldi manipulációjáról és rövidesen megtalálta és lefoglalta a hatalmas vagyont érő kincseket. A zsidó igazgatót felelősségre akarják vonni, azonban nem találtak meg budapesti lakásán. Káldi Jenő ismeretlen helyre költözött. Az eljárás természetesen tovább folyik.

Kerékpárlöpés. Kanizsai Zoltán kereskedő. Kandia utca 13. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tetten ellen, aki a Pásti-utcai orthodox fürdő elől ellopta Puchgyártmányú kerékpárját 400 P értékben.

DEBRECZEN 7 OLDAL 1944 IV. 25.

A párisi tömeggyilkos, dr. Petiot ügyében indított nyomozás még nem fejeződött be, mert Bordeauxban elfogtak egy férfit aki nagyon hasonlított a tömeggyilkoshoz. A rendőrség most új nyomokat alapján akarja elődönteni, hogy valóban Petiot-e a bordeauxi hasonmás.

Vasúti menetjegyek váltása az IBUSZ-nál

Téves hírek továbbterjedésének megakadályozása érdekében közöljük, hogy az IBUSZ, MÁV Hiv. Menetjegyrokák úgy mint eddig, az összes fővárosi és vidéki menetjegyrokai fiókjaiban kiadja a menetrendszerű vonatjártatokra érvényes vasúti jegyeket. Kivételt csupán az u. n. „kiűrtítési vonatok” menetjegyeinek kiadása képez, amelyekre az IBUSZ-nál jegyet váltani nem lehet. Ezeket a vonatok csak a hatóság által kiállított igazolvánnyal lehet igénybe venni.

Gyűjtés a bombakárosultak javára

Gunda Gyuláné, csendőrszolgálatos neje és dancsházai vezető **Magyar Jenőné** írónak a budapesti bombakárosultak javára 684 pengőt és 50 szeretetsomagot (amiben élelmiszer és testi ruháimuk vannak) gyűjtöttek. — Az adakozók nevei a következők: Ózsv. Kiss István 20 P. 1 kombiné és 2 pár tiszelti. Szekeres Józsefné 10 P. és 3 pár zokni. Gunda Gyuláné 10 P. és fehérmű. élelmiszer. Magyar Jenőné 10 P. és élelmiszer. Német Honka 10 P. dr. Tippai Benőné 10 P. ózsv. Fogarass Györgyné 5 P. Varga Lászlóné 20 P. ózsv. Bragay Józsefné 5 P. ózsv. 1 Borsos Öcsözög. 20 P. Magyar Leszámító Abnk 10 P. Tóthfaluzy cég 6 P. Antalffy cég 10 P. Györök Kornélné 5 P. Lovay Andor 5 P. Baik Mária 5 P. és 1 szeretetsomag. Páthy Lajosné 20 P. és 5 kg. mézes. Zeeleynyák Magda 5 P. és 1 szeretetsomag. Dobos Gyuláné 2 P. Madarassy 2 P. Bokor Istvánné 5 P. vitéz Csillákné 5 P. és 1 szeretetsomag. Killer Edéné 50 P. dr. Szemerényi 10 P. Juhaszné 10 P. Nagy Gizelné 15 P. dr. Redi Károly operátor 10 P. Makádi Gizella illetéktartó 10 P. Kovács Aladárné 10 P. Mészáros Sándorné 5 P. Eegmann Ernőné 25 P. Balogh Istvánné 25 P. Szabo Bélané 5 P. és 2 konyharuha. dr. Szentmiklósy Antalné 20 P. Szilárdné 5 P. dr. Szabó Sándor 10 P. ózsv. Marosvölgyi Sándorné 10 P. dr. Örkös Sándorné 20 P. Bíró Árpádné 20 P. ózsv. 1 Borsos Öcsözög. 20 P. Antalffy 20 P. Korom Károlyné 10 P. Séllyei Erzsike 10 P. Abel Jánosné 1. nál. Bonyai Gyuláné 10 P. Bokor Jánosné 10 P. Pálfi Józsefné 5 P. dr. Pálfi Zoltáné 5 P. ózsv. Bánffy Józsefné 5 P. Klár Istvánné 5 P. Suti Gyuláné 10 P. Polgári Miklósné 10 P. Székelyhidí Ferenccé 10 P. Pernyesí Beláné 20 P. ózsv. Kiss Istvánné 60 P. Tóth László virágkereskedő 25 P. Szilvásvy Istvánné 10 P. Lékay 2 P. — Összesen 584 pengő és 50 csomag. Az összeget és a szeretetsomagokat Budapestre küldik illetékes helyre. Ugy a gyűjtést végző úrhölgyek, mint az adakozók nemese lelkiségüknek és együttérzésüknek adták tanubizonyosságát.

A közönség szava

Néhány szó a „fuvar-drágitás”-ról

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr! Nb. lapjokban fuvardrágitás címmel megjelent egy cikk, mely nagyjából téves adatokat közöl s amellyel kapcsolatban a debreceni fuvarosok nevében az alábbiakat vagyunk bátrak megállapítani. Nem felel meg a valóságnak, hogy a fuvaros naponta négy-öt ól fát is szétfuvaroz a város különböző részeibe. Köztudomású ugyanis, hogy a kereskedők kivételével a város csak méterenként utalja ki az egyes személyeknek a fát, már pedig akkor húsz fuvarra kellene egy nap lebonyolítani. Négy-öt ól fa hazafuvarozásáról már csak azért sem lehet beszélni, mert a fakiosztás helyén a fuvarosok gyakran fél napig állnak sorba, míg átvehetik a kiutalt fát és így is megeskik, hogy a fa kevés mennyiségére való tekintettel fuvar nélkül maradnak. Olyan is megtörtént már, hogy valaki megfogadta a fuvarost, de a fakiosztás helyén mivel nem tartotta megfelelő mennyiségűnek a fát — a kiutaltat nem vette igénybe s így a fuvaros hiába várt. Ami a fent nevezett cikknek azt a részét illeti, hogy egy ól fának hazaszállítása 14 pengőben van megállapítva, nem fedti a valóságot. A 14 pengős ár a múlt évben lett megállapítva s azóta lényegesen emelkedtek a fuvarosok kiadásai. Egy kerék ára 100 pengő, egy ráfot 20—25 pengő-

ert húznak fel. Egyik nagy se-reimünk még az, hogy jószágaink nem részesülnek ellátmányban, mindössze három-négy hónapoként kapunk takarmánykiutalást, s a takarmány többi részét csak igen nehezen tudjuk beszerezni. Tisztelettel több fuvaros.

Közgazdaság

Enyhítették a tejgyűjtés szabályait

A földmivélségi miniszter a hivatalos lapban vasárnap megjelenő rendeletével módosította a tej és tejtermékek forgalmának újabb szabályozása tárgyában kiadott eddigi intézkedéseket, hogy a rendkívüli viszonyok okozta anyagellátási nehézségek folytán a tejtermékek beszoigáltatási kötelezettségük teljesítésében ne akadályoztassanak. Az illetékes társmiszterekkel egyetértve elrendelte, hogy amennyiben a tejet az engedélyes üzemhelyiségen kívül gyűjtik, a termelő a tejet nem köteles lezárt kannában a gyűjtőnek átadni, hanem az 1924 évi előírásoknak egyébként megfelelő, az egészségre ártalmatlan anyaggal megfelelően lefedett, — bármely más edényben is átadhajta. Az ilyen módon gyűjtött tejknek melegítése, a kellő tisztaság és a felmelegedéstől való megóvás mellett az üzemhelyiségen kívül is elvégezhető. Ehhez a könnytítéshez a másodfokú iparhatóság külön engedélyre szükséges, amely bármikor visszavonható.

A Baross Szövetség tűzifa-szakosztályának tag-értekezlete

A Baross Szövetség tűzifa-szakosztálya tegnap este a szövetség székházában tagértekezletet tartott. Az ülésen megjelent **Újvárossy Dezso** a Baross Szövetség ügyvezető elnöke is. **Kis Lajos** alelnök elnöklésével értekezlet tartó tűzifaosztály a jelenleg a szakmát érintő kérdésekről tárgyalt. A bombakárosultak felségélyezésére indított gyűjtésbe a tűzifaosztály is bekapcsolódott és máris szép összeg gyűlt egybe.

A Baross Szövetség összes szakosztályi elnöksége ezúton is felkéri tagjait, hogy ma délután félhat órai kezdettel a Piac utca 9 szám alatti hivatalos helyiségben tagértekezletet tart, melyre a tagtársak pontos megjelenését kéri. Szakosztály elnöksége.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál — fűrészfűrészes levő — nyugdíjnyújtással egybekötött szervezett törvényhatósági útsteri állásra pályázatot hirdetek.

Az állásához az 50.532—1896. K. M. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelettel kiadott szolgálati utasítás

S P O R T

A DVSC óriási lelkesedéssel játsza, pontot hozott el Diósgyőrből

DVSC—DIMAVAC OIO. A debreceni csapat szép eredménnyel folytatja a kiesés elleni harcot, egy hét alatt öt pontot szerzett és ezek között talán legérdekesebb az, amit vasárnap Diósgyőrből, idegenben szintén kiesés ellen küzdő csapatlal szemben harcolt ki.

A mérkőzésre balzszerencés körülmények között érkeztek a DVSC. Csak az Ország helytartókon áll ki az együttes. ráadásul útközben a felszerelés nagy része is elveszett és csak öt játékos meze és cipője van meg. A Diósgyőrtől kérnek kölcsön felszerelést és Moldoványi játékezőt épjtelére a következő összeállításban kezdenek:

DVSC: Nagy M. — Serfőző, B. Nagy — Tiszta, Nagy H. Kádas — Szabó, Zilahy, Szilágyi, Anocska, Sidlik. Diósgyőr: Károly — Vinyl. Felföldi — Rákóczi, vitéz Bohus, Krucsay — vitéz Suhai, Telgedy, Csepregi, Fazekas, Turbék. Helyes DVSC rohamokkal kezdődik a mérkőzés. Sidlik elől Károlyi csak rész belevetésével tudja megszerezni a labdát, Szilágyi és Szabó az utolsó pillanatban szereli a diósgyőri védelem, ellentámadásnál pedig a kapura törő Suhai elől ment a ragyogóan védő Nagy Mihály. Kellően szél zavarja a nagyiramu játékok. Turbék lövése és Telgedy fejese veszélyeztet. Szilágyi a 10-óról óriási lövést küld kapura, Károlyi már verva, de Rákóczi a vonalról kivágja a labdát. A 23. peroben a DVSC megszerezhetné a vezetést. Szabo ellenállhatatlan lendülettel húz kapura, Felföldi elüti előle a labdát. A 11-est Zilahy balkapufára vágja. A kihagyott büntető lövés letartja a debreceni csapatot, most Diósgyőr rohamoz és a nagyzerében játszó Nagy H. és Nagy M. min-

2. Iában előrt képeztes bívatott meg.

A betöltendő útsteri állás az állami műszaki útsteret képező járó javadalmazással van egybekötve. Az állásra, mint az 1931. évi III. te. illetőleg az 1938. évi IV. te. 6. íának 4. bekezdésében korlárt lementartott állások első harmadába tartozó állásra pályázók közül — a fennálló törvény rendelkezésekből megszabott feltételekkel rendelkezők — az 1931. évi III. te. szerinti A) mintájú igényjelöltségi igazolvánnyal ellátott igazolványos útsteret minden más pályázóval szemben elsőbbséggel bírnak. Illyenek hiányában a katonai szolgálatot teljesítettek, különösen pedig a jelenlegi háborúban katonai szolgálatot teljesítettek ezek között is azok, akik harctéri érdemeikért kitüntetésben részesültek, továbbá akik a harctéri szolgálat alatt ellenséges harcselekedőket behatároltán megsebesültek, illetőleg megsebesültek, előnyben részesülnek. A pályázati kérvényekhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési anyakönyvi kivonatot, más pályázóknál házassági anyakönyvi kivonatot.

2. egy évvel nem régebbi leltű hátróági erkölcsi bizonyítványt, amely a család állápotot és a nemzetiséget is igazolja.

3. iskolai végzettséget igazoló okmányt.

4. az állás betöltéséhez megkívánt szaklelt és testi épiséget igazoló újkéltű hatóság orvosi bizonyítványt.

5. az elsőbbségi igénytel bíró igazolványos útsteret részére az 1931. évi III. te. alapján kiállított „A” mintájú igazolványt.

6. Az esetleges háborús katonai szolgálatot és háborús kitüntetésekét igazoló okmányokat.

7. az 1210—1944. M. E. számú rendelkezés alapján annak szabályszéri íg. zolását, hogy az említett rendelet 8. §-a szempontjából a pályázó nem zsidó.

8. eddigi szolgálatot, illetve foglalkozást és az esetleges különleges képzettséget igazoló okmányokat.

9. rövid életrajzi leírást, amelyben összefoglalva közölendő a pályázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása, vagy foglalkozása s egyéb a pályázó személyére vonatkozó lényegesebb adatok.

Az esetében, ha az ideiglenesen kinevezettnek útsteri vagy útsteri vizsgálat meg nem lenne az útsteri vagy útsteri vizsgálat véglegesítés érdekében egy éven belül meg kell szereznie, mivel kinevezése esetén a megbízás ideiglenes jellegű és azaz egy évi kifogásolható próbaszolgálat eltelte és az útsteri vagy útsteri képesítés megkezdése után lesz a kinevezett véglegesíthető.

Felhívom mindazokat, akik a meg-hirdetett állásra elmerőlnének, hogy 3 pengős okmánydíjvel ellátott szabályszériben felvezetett fenti okmányokkal felszerelt pályázati kérelmetek 1944. évi május hó 27. napjára Debrecen sz. kir. város főpánájához címetten a városi közigazgatási iktató hivatalba (városháza 10. sz. sz.) adják be. Elkészítlen beadott, vagy kéltlen fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vételnek.

Azok, akik jelenleg Debrecen sz. kir. város szolgálatában vannak alkalmas munkában, azok a pályázati kérvényeikhez a 2., 4. és 8. pontok alatt felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik.

Az elsőbbségi igénytel bíró igazolványos útsteret pályázók az 1931. évi III. te. 11. §-a és a 11.720/17—1931. H. M. számú rendelet III. rész 4. című 2. bekezdése értelmében pályázati kérvények a helygilleték levéláza alá mentenek. **Polgármester.**

Szerkesztői üzenetek

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

Regi olvasó. Saját tulajdonát képező használt tárgyakat akadálytalan áruba bocsájtja a szibogón, igazságtalanul azonban ilyenektel nem foglalkozhat.

